ЗАРИМИЗ ЕРДА ҚОЛМАСИН!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ,
МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

9-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 240 (2273).
4
ДЕКАБРЬ
СЕШАНБА
1962 ЙИЛ
БАҲОСИ
2 ТИЙИН

ДАЛАДА БОР ҲОСИЛНИ ТЕЗДА ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛИБ, ВАТАН ХИРМОНИГА ТОПШИРАЙЛИК!

ЯКУН ЯҚИН!

ҚУВОНЧ БИЛАН МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗКИ, КОЛЛЕКТИВИМИЗ ПАРТИЯ XXII СЪЕЗДИ ТАРИХИЙ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРА БОРИБ, 1962 ЙИЛ ПЛАНИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРДИ. БИЗ ЎЗ ИМКОНИЯТЛАРИМИЗНИ ЧАМАЛАБ ЧИҚИБ, ЙИЛ ОХИРИГАЧА ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИГА ҚЎШИМЧА РАВИШДА ЯНА КЎП МАҲСУЛОТ ТАЙЁРЛАБ БЕРИШ МАЖБУРИЯТИНИ ОЛДИК. ВАЪДАМИЗНИНГ УДДАСИДАН АЛБАТТА ЧИҚАМИЗ.

Қалбларни қувонч ва ифтихор билан тўлдирувчи бундай хушхабарлар кейинги пайтларда редакциямизга кўплаб кела бошлади. Бу қисқа ва лўнда хабарларнинг ҳар биридан кўз қувнайди, дил яйрайди. Ҳа, яқиндагина ўз ишини тамомлаган партия Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорлари халқимизнинг сиёсий активлиги, меҳнат ғайрати ва ижодий ташаббускорлигини тўлқин урдириб юборди. Партиямиз тузган улкан режалар халқимизни янги зафарларга илҳомлантирмоқда.

Ғолибларга ҳар қанча тасанно деса арзийди. Планни юз, юзни ёруғ қилган азамат коллективлар топшириқ бажарилди деб рапорт бергач, ишни сира бўшаштирмай, янги ғайрат билан суръатга-суръат қўшмоқдалар. «Куйлюксельмаш» заводининг меҳнатсевар коллективи йиллик топшириқни аллақачон ўринлатиб қўйди. Эндиликда улар пландан ташқари юз минг сўмлик маҳсулот бериш ҳаракатидалар. Янгийўлдаги гидролиз заводи ва гўшт комбинати коллективи ҳам шу кунларда етти йилликнинг бешинчи йили ҳисобига маҳсулот топширмоқда.

Илғор районларнинг азамат пахтакорлари бу йил чакки меҳнат қилмадилар. Қуйи Чирчиқ, Орджоникидзе, Чиноз ва Юқори Чирчиқ районларининг пахтакорлари пойгада улоқни олдингилар қаторида олиб чиқдилар.

Декабрь — хўжаликларда йил бўйи қилинган фидокорона меҳнатга якун ясаладиган ой. Лекин айтиш керакки, бир қатор корхоналарда ва қурилиш ташкилотларида шу кеча-кундуздаги ишларнинг суръати ҳам, сифати ҳам талабга жавоб бермайди. Республика Халқ хўжалиги кенгашининг 60 га яқин корхонаси 10 ойлик планни бажармади. Бинобарин, мамлакатга ва халққа жуда керакли бир неча юз минг сўмлик маҳсулот кам берилди. Чирчиқдаги қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинати, Тошкент транспорт машинасозлиги ва «Ташкабель» заводлари етти йиллик қурилишларининг муҳим заказларини ўз вақтида етказиб бермаётирлар. Чунончи, «Ташкабель» Ғарбий Сибирь металлургия заводи каби етти йилликнинг зарбдор объектига белгиланган маҳсулотларни тайёрлаб жўнатишни кейинга сурмоқда.

Ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этиш соҳасидаги жиддий камчиликлар сабабли шундай аҳвол юз бермоқда. Мавжуд резервлардан унумли фойдаланмаслик, илғорлар тажрибасини кенг оммалаштирмаслик, янги техника ва прогрессив технологияни изчиллик билан жорий этмаслик корхоналарнинг кўрсаткичларига салбий таъсир қилмоқда. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари эса давлат планларининг ҳар бир корхонада тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаш юзасидан зарур тадбирларни кўрмаётирлар.

Пахта фронти соҳасидаги аҳвол ҳар биримизни жиддий ташвишлантиради. Кейинги вақтларда ҳаво очилиб кетишига қарамай, областимизни орқага тортаётган Комсомол, Гулистон, Бекобод, Пискент, Оққўрғон районларининг пахта тайёрлаш суръатида жиддий ўзгариш бўлгани йўқ. Ватан биздан кўп пахта кутмоқда. Белгиланган миқдордаги «оқ олтин»ни етказиб бериш — партия ва халқ олдидаги энг шарафли бурчимиздир.

Давлат плани — қонун. Бизнинг социалистик системамизда бирор корхона бўйича белгиланган топшириқнинг бажарилмай қолиши ўз навбатида бошқа коллективларнинг ишини ҳам орқага тортади. Бинобарин, давлат плани ҳар қандай шароитда ҳам бажарилиши лозим. Партиямиз Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорида кўрсатилганидек, ҳозирги вақтда партиядан тўғри шиорни ўз вақтида бера билишгина эмас, балки ишлаб чиқаришга, саноат, қишлоқ хўжалигининг, экономика барча тармоқларининг ривожланишига ишнинг кўзини билиб, кун сайин ва конкрет раҳбарлик қилиш ҳам талаб этилади.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев айтганидек, ҳар бир хўжаликда — яхши натижаларга эришган хўжаликда ҳам, шунингдек йилни ёмон кўрсаткичлар билан якунлаётган хўжаликда ҳам якунларни тўплаш керак. Бир хил хўжаликлар нималар ҳисобига энг яхши натижаларга эришдилар ҳамда бошқа бир хил хўжаликлар нима учун, қандай сабабларга кўра йилни қониқарсиз натижалар билан якунладилар — мана бу энг муҳим масалалар диққат билан ўрганиб чиқилиши зарур.

Район ва шаҳар партия комитетлари ҳар бир завод, ҳар бир фабрика, ҳар бир колхоз ва ҳар бир совхоздаги мавжуд аҳволни чуқур ўрганишлари, камчилик сабабларини аниқлашлари, оммани куч-ғайратини шу камчиликларни бартараф этиш ва резервларни ишга солишга сафарбар этишлари зарур. Унутмаслик керакки, социалистик экономиканинг барча тармоқларида белгиланган топшириқларнинг муваффақият билан бажарилиши аввало миллионларнинг улуғ меҳнатига, партия сиёсатини, хўжалик қурилиш планини амалга оширишни ташкил эта билишига боғлиқдир.

Шонли етти йилликнинг тўртинчи йилига якун ясаладиган вақт узоқ эмас. Ҳадемай, ғалвир сувдан кўтарилади. Элюрт олдидаги ваъдага вафо қилайин десангиз, ҳиммат камарини маҳкамроқ боғланг. Улуғ халқимнинг улуғ ишларига каттароқ улуш қўшай десангиз, орият билан ишланг. Азиз Ватаним шон-шуҳрати янада ошсин десангиз, яна ҳам жавлон уринг. Янги йилда эски йилдан зиммамда қарзим қолмасин десангиз, вақтнинг қадрига етинг, суръатни кўтаринг, негаки, вақт ғанимат. Шу дамларнинг ҳар дақиқаси олтиндан ҳам қиммат.

Чиноз районидаги «Коммунизм» колхозининг азамат деҳқонлари йиллик пахта тайёрлаш планини муваффақиятли бажарган эдилар. Бундай муваффақиятга эришишда мана бу суратдаги йигитларнинг ҳам ҳиссалари катта. Улар йиғим-терим авж олган пайтда ўз агрегатлари билан ҳар куни эл хирмонига 4—5 тоннадан «оқ олтин» тўккан эдилар. Суратда: механик-ҳайдовчилардан (чапдан) А. Охунжонов ҳамда Э. Ўразалиев ўртоқлар. А. Абалян фотоси.

ИЛҒОРЛАРГА КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚ

Ўзбекистон КП Тошкент область комитети ва область ижроия комитети бу йилги ҳосилни йиғиб-териб олиш ҳамда уни давлатга сотиш юзасидан районлар ва совхозлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг ноябрь ойи учинчи ўн кунлиги якунини кўриб чиқдилар.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи **Янгиер районида** қолдирилди (шаҳар партия комитетининг секретари **А. Абдушоҳидов,** район ижроия комитетининг раиси **М. Каримов,** шаҳар комсомол комитетининг секретари **Н. Муҳаммадиев** ўртоқлар). Бу район пахта тайёрлаш йиллик планини 83,96 процент ва пахтани қоп-қанорсиз ташиш планини 106 процент бажарган, ўтган ўн кунликда давлатга 2,47 процент миқдорида пахта сотган ва пахтани машинада териш юзасидан берилган йиллик топшириқни 79,24 процент адо этган.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи, **Бекобод районига** берилди (район партия комитетининг секретари **А. Тўйчиев,** район ижроия комитетининг раиси **Р. Исмоилов,** район комсомол комитетининг секретари **А. Қамбаров** ўртоқлар). Бу район бўйича пахта тайёрлаш йиллик плани 77,43 процент, пахтани қоп-қанорсиз ташиш плани 90,49 процент бажарилган, ўтган ўн кунликда давлатга 2,07 процент миқдорида пахта сотилган ва машинада пахта териш йиллик топшириғи 37,23 процент адо этилган. Байроқ Сирдарё районидан олиб берилади.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Ўрта Чирчиқ районидаги **Киров номли совхозга** берилди (совхоз директори **Н. Бойметов,** партия ташкилотининг секретари **И. Қурбонов,** ишчилар комитетининг раиси **Т. Отаматов** ўртоқлар). Совхоз пахта топшириш йиллик планини 85,92 процент бажарган ва ўтган ўн кунликда давлатга 3,43 процент миқдорида пахта сотган. Байроқ Янгиер районидаги 1-«Боёвут» совхозидан олиб берилади.

Пахтани йиғиб-териб олишда ва уни давлатга сотишда яхши ишлаган хўжаликларга сотиш учун Янгиер ва Бекобод районларига иккитадан, Киров номли совхозга битта автомашина ажратилди.

Область партия комитети ва область ижроия комитети ўтган ўн кунликда пахтани йиғиб-териб олиш ва уни давлатга сотишда Янгийўл райони, Янгиер районидаги «Фарҳод» совхози, Бўка районидаги «Кўкорол» совхозлари яхши ишлаганликларини қайд қилиб ўтдилар.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

„ОҚҚЎРҒОН ҲАМОН ОҚСАМОҚДА“

Газетамизнинг 14 ноябрь сонида босилган «Оққўрғон ҳамон оқсамоқда» деган танқидий мақолага район партия комитетидан қуйидаги жавоб олинди.

«Мақола Оққўрғон район партия комитетининг колхоз ва совхоз раҳбарлари билан ўтказилган кенгайтирилган бюро мажлисида муҳокама қилинди. Бюро райондаги йирик хўжаликлардан бири бўлган «Оққўрғон» совхозида, «Озод» ва «Ўзбекистон», Ленин номли ва Карл Маркс номли колхозларда шу куннинг энг муҳим вазифаларидан бири бўлган «оқ олтин»ни нобуд қилмай охирги граммигача йиғиб-териб олиш ва давлатга топшириш ишлари қониқарсиз ташкил қилинганлиги газетада тўғри кўрсатилган деб топди.

Район партия комитетининг бюроси газетада кўрсатиб ўтилган хато ва камчиликларнинг олдини олиш юзасидан амалий тадбирлар белгилади:

«Озод» колхозининг агрономи М. Қосимов ўзига бириктирилган 1-бригадада пахта териш ишлари яхши ташкил қилинмаганини кўра-билатуриб келишувчилик қилгани ва ўз вазифасига бефарқ қараган учун вазифасидан олинди. М. Қосимовнинг партиявий масаласини муҳокама қилиш колхоз бошланғич партия ташкилотига топширилди.

Райондаги Ленин номли колхоз раиси Ҳ. Раҳмонов бўшашувчиликка йўл қўйгани учун вазифасидан олиб ташлашга лойиқ деб топилди. Лекин у ўз хатоларини бўйнига олиб, йўл қўйган камчиликларни қисқа муддат ичида йўқотиш, ишда бурилиш ясаш тўғрисида қатъий сўз бергани учун вазифасида қолдирилиб, мазкур камчиликларни йўқотмаган тақдирда вазифасидан бўшатилиши тўғрисида огоҳлантирилди.

Карл Маркс номли колхоз ҳам пахта йиғим-теримида катта камчиликларга йўл қўйгани қаттиқ қораланди. Колхоз раиси Н. Н. Нукега виговор эълон қилинди. Пахтанинг охирги граммигача териб олиш ва давлатга топшириш ишларида коммунистларнинг шахсан активлиги ва ташкилотчилигини ошириш ва контроль ўрнатиш топширилди.

«Ўзбекистон» колхозининг раиси А. Бабаяров район партия комитети бюросининг қарорини бажармагани, белгиланган муддатда давлатга шоли топширмагани учун учёт карточкасига ёзиш шарти билан виговор эълон қилинди.

Колхоз ва совхоз раҳбарларига колхозчиларнинг теримга юз процент қатнашишини таъминлаш ҳамда кундалик натижаларини правленнеда муҳокама қилиб туриш топширилди.

Район партия комитетининг бюроси колхоз ва совхозга бириктилган коммунистларнинг масъулиятини оширишга қаратилган қарор қабул қилди».

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ПРАГАДА

ПРАГА, 3 декабрь. (ТАСС). Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегацияси Чехословакия Коммунистик партиясининг XII съездида қатнашмоқ учун бугун бу ерга келди. Делегацияга КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев бошчилик қилмоқда.

Чехословакия Социалистик Республикаси ва СССР давлат байроқлари билан безатилган Прага марказий аэродромида делегацияни Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикаси президенти Антонин Новотний, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг раиси Вильям Широкий, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Иржи Гендрих ва бошқа расмий кишилар самимий табрикладилар.

Иосип Броз Тито СССРга келди

ЧОП (Закарпатье области), 3 декабрь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг таклифига биноан, Югославия Федератив Халқ Республикасининг президенти Иосип Броз Тито рафиқаси билан бугун Совет Иттифоқига келди. Иттифоқ ижроия вечеси раисининг ўринбосари А. Ранкович, Сербия Халқ скупшчинасининг раиси И. Веселинов, Македония Халқ мажлисининг раиси Л. Арсов, Хорватия Ижроия вечеси раисининг ўринбосари И. Краячич ва бошқа шахслар унга ҳамроҳ бўлмоқда. Шу поездда СССРнинг Югославиядаги элчиси А. М. Пузанов ҳам келди.

Югославия президенти ва унинг ҳамроҳлари Украина ерида самимий, очиқ юз билан кутиб олинди. Президентга ҳарбий ҳурмат кўрсатилди. Украина ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари С. А. Ковпак меҳмонларга қарата табрик нутқи сўзлади. Иосип Броз Тито жавоб нутқи сўзлади.

А. И. МИКОЯН МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян 2 декабрда Куба сафаридан Москвага қайтиб келди. (ТАСС).

ТАСС-ЎзТАГ КЕЧКИ ТЕЛЕГРАФ ЛЕНТАЛАРИДА

НЬЮ-ЙОРК. СССР Большой театрининг балет труппаси кеча «Медисон-сквер Гарден»да хайрлашув концерти бергандан кейин Қўшма Штатлардаги гастролини тамомлади. Совет артистлари салкам уч ой ичида 82 спектакль кўрсатдилар.

ГАВАНА. Куба халқи Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қишлоқ хўжалик масалалари билан шуғулланувчи комиссиясининг Рио-де-Жанейро конференциясида қатнашган ва авиация фалокати вақтида ҳалок бўлган 10 кишилик Куба делегацияси аъзолари билан кеча видолашди.

ТУЛА. Областнинг партия, совет ва жамоат ташкилотларининг раҳбар ходимларидан 400 киши КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми ҳақида докладлар қилиш учун колхоз ва совхозларга жўнаб кетдилар.

ҚЎРҒОНТЕПА. Андижон областининг ана шу районидаги Бештол омонат кассасининг контролер-кассири Акбарали Йўлдошев бу сафар «Еш ленинчи» колхозининг 3-бригадасига келди. Пахтадан яхши даромад қилган колхозчилар омонат кассага жамғарма қўйдилар.

3 ДЕКАБРЬ.

Халққа, коммунизм ишига хизмат қилиш — совет санъатининг юксак бурчи

ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТ РАҲБАРЛАРИ МОСКВА РАССОМЛАРИНИНГ АСАРЛАРИ ВИСТАВКАСИНИ ТОМОША ҚИЛДИЛАР

Партия ва ҳукумат раҳбарлари 1 декабрда Москва рассомларининг Марказий виставка залида уюштирилган ва Рассомлар союзи Москва бўлимининг 30 йиллигига бағишланган асарлари виставкасида бўлдилар.

Виставка залларига 2.000 дан кўпроқ расм, графика ва скульптура асарлари қўйилган.

Виставкада Москва рассомларининг ўттиз йил мобайнида яратган хилма-хил ишларини кўриш мумкин. Уларнинг ишлари ўз тематикаси, жанрлари, ижодий усуллари, ижро этиш услублари жиҳатидан хилма-хилдир. Бу ерда ҳаммага маълум бўлган полотнолар, скульптуралар, расмлар, плакатлар, карикатуралар, амалий ва декоратив санъат асарлари бор. Виставкага қўйилган асарларнинг кўпи революция воқеаларига, хўжаликнинг тикланишига ва тинч қурилиш ишларига, Улуғ Ватан урушининг қаҳрамонона темаларига, халқнинг коммунизм қуриш учун курашдаги меҳнат зафарларига бағишланган. Машҳур санъаткорлардан Н. Андреев, Ф. Богородский, Е. Белашова, С. Герасимов, И. Грабарь, А. Дейнека, Б. Иогансон, К. Истомин, С. Коненков, П. Кончаловский, П. Корин, Кукриниксилар, А. Матвеев, Г. Нисский, А. Осмеркин, А. Пластов, Б. Пророков, Ф. Решетников, Я. Ромас, В. Серов, П. Шухмин, К. Юон ва бошқаларнинг асарлари қўйилган.

Графика бўлимига кўп асарлар қўйилган. Бу ерда В. Фаворский, Дени, Моор, Д. Шмаринов каби моҳир санъаткорларнинг ишлари билан бир қаторда Б. Ефимов, А. Гончаров, Д. Дубинский, П. Митурич, шунингдек ёш графиклардан Г. Захаров, И. Голицин ва бошқаларнинг асарлари ҳам кўзга ташланади.

Виставка катта қизиқиш туғдирди, виставкада қизғин мунозаралар бўлмоқда. Виставка очилган кунга ҳали бир ой тўлмасданоқ уни 100 мингдан кўпроқ киши томоша қилди.

Асарлари илгари виставкага қўйилмаган бир қанча рассомларнинг ишини ҳамма завқ билан томоша қилмоқда. Виставкада рус, совет социалистик санъатининг традицияларидан четга чиққан рассомларнинг ишлари гевагарида баҳс ва мунозаралар давом этмоқда. Ўз услуби билан бошқалардан ажралиб турган реалист рассомларнинг ишлари, масалан, А. Дейнека, А. Пластов ва А. Лактионовларнинг асарлари ҳам қизғин муҳокама қилинмоқда. Ана шу рассомларнинг ҳар бири ўз ижодий услубида халқимизнинг ҳаёти тўғрисидаги асарларни яратиш проблемасини ҳал этмоқда. Рассом А. Лактионовнинг сурат чизиш услуби, унинг расм солишда майда-чуйда тафсилотларга берилиб кетиши баъзи кишиларга манзур бўлмаётир, бундай тафсилотчилик баъзан фотографчилик деб талқин қилинмоқда. Бошқа томошабинлар эса унинг асарларини мазмун ва шакл жиҳатидан равшан бўлганлиги учун мақтамоқдалар.

Виставкада томошабинларга манзур бўлмаган ва жиддий эътирозларга сабаб бўлган асарлар ҳам бор. Кекса авлодга мансуб бўлган баъзи санъаткорларнинг ва бир қанча ёш санъаткорларнинг асарлари шулар жумласидандир. Р Фалькнинг баъзи картиналарида («Яланғоч аёл», «Натюрморт»), А. Древин, А. Васнецов, П. Никоновнинг («Геологлар»), А. Пологованинг («Оналик») картиналарида формалистик тенденциялар яққол кўриниб турибди. Бу асарларда одамлар мискин ва бадбуруш қилиб тасвирланган.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев, партия ва ҳукумат раҳбарлари виставкани кўздан кечирганларида совет тасвирий санъатининг юксак бурчи тўғрисида бир қанча принципиал фикрларни айтдилар. Совет тасвирий санъати хилма-хил воситалар ёрдами билан халқ гурмушини ҳаққоний тасвирлаши, кишиларни коммунизм қуришга илҳомлантириши, инсонни энг яхши, энг олижаноб туйғулар руҳида, гўзаллик, олижанобликни чуқур англаш руҳида тарбиялаши лозим. Бизнинг партиямиз, унинг янги Программаси санъат ходимларини худди шунга даъват этмоқда. Совет рассомларининг виставкага қўйилган энг яхши асарлари ана шу ижодий вазифаларни муваффақиятли ҳал этади.

Шу билан бирга, рассомлар орасида ўз ижодларида нотўғри тенденцияларни талқин қилувчи кишилар ҳам учрайди.

Улар ҳаётимиздаги янги ҳодисаларни сезмайдилар, инсонни севмаган ва уни ҳурмат қилмаган ҳолда, ҳаётга бефарқ қарайдиган ва ҳеч кимга манзур бўлмайдиган картиналарни, сураткашлик ва скульптурада формалистик намуналарга тақлид қилиш руҳидаги суратларни яратадилар.

Ўртоқ Н. С. Хрушчев, масалан, А. Васнецовнинг «Нонушта», П. Никоновнинг «Геологлар» деган суратлари билан ва бошқа баъзи суратлар билан танишиб чиққанидан кейин қуйидагиларни айтди:

— Сурат инсонни улуғлаши, унга илҳом бағишлаши ва уни олижаноб зафарларга бошлаб бориши керак. Ахир, бу хилдаги суратлар ана шундай юксак ижтимоий вазифаларни бажара оладими?

Н. С. Хрушчев суҳбат вақтида баъзи рассомларнинг ўз асарлари тўғрисида жамоатчилик томонидан билдирилган фикрга кибрлик ва эътиборсизлик билан қараётганликларига диққатни жалб этди ва агар яратилган асар унинг авторигагина тушунарли бўлиб, халққа манзур бўлмаса, бундай асарни чинакам санъат асари деб ҳисоблаш мумкин эмас, деди.

Москва рассомлари ташкилотининг раҳбарлари виставкага умуман қандай баҳо берасиз, деган саволига жавобан ўртоқ Н. С. Хрушчев бундай деди:

— Ҳар қандай виставкада бўлгани каби, бу виставкада ҳам яхши, ҳам ўртача, ҳам заиф асарлар бор. Виставка ташкилотчилари айрим ҳолларда, афтидан, мақбул бўлмаган заиф асарларни ҳимоя қилувчиларга ён берган ва либераллик кўрсатган бўлсалар керак. Бундай сиёсат эса, совет социалистик реализм санъатини янада юксалтириш имконини бермайди. Санъатга раҳбарлик қилишда ғоявий изчиллик ва принципиаллик бўлиши, аниқлик, равшанлик бўлиши ва санъатимизнинг — коммунизм қураётган халқ санъатининг асосий йўлидан ҳар қандай оғиш ва чекинишларга нисбатан муросасиз бўлиш лозим.

Рассомлар ва скульпторлор виставкани келиб томоша қилганликлари, ўз ижодий ишларига эътибор қилганликлари, қимматли маслаҳатлар бериб, танқидий мулоҳазаларини айтганликлари учун ўртоқ Н. С. Хрушчевга, партия ва ҳукумат раҳбарларига самимий ташаккур билдирдилар ва ўзимизнинг ижодий ишимизда ана шу маслаҳат ва мулоҳазаларга амал қиламиз, дедилар.

* * *

Партия ва ҳукумат раҳбарлари шу куниёқ абстракционистлар деб аталмиш баъзи рассомларнинг ишларини кўздан кечирдилар.

Ҳар қандай маъно, мазмун ва формадан маҳрум бўлган чизма-чизиқларни таажжубланмай ва ғазабланмай кўриш мумкин эмас. Бундай патологик ғайри табиий суратлар буржуа Ғарбидаги чирик формалистик санъатга расво тақлиддан иборат.

Н. С. Хрушчев виставкага қўйилган суратлар ва скульптура авторларидан ўз асарларида нимани тасвирламоқчи бўлганликларини, қандай фикрни томошабинга талқин қилишни истаганликларини изоҳлаб беришни сўради. Бунга жавобан ана шу «асарлар» авторларининг маънавий қашшоқлигидан далолат берувчи мужмал гапларнигина эшитиш мумкин эди.

— Бундай «ижод» халқимизга ётдир, — дейди Н. С. Хрушчев, — халқ бундай «ижод»ни рад этади. Ўзларини рассом деб атаганлари ҳолда, бундай «суратлар»ни яратаётган кишилар худди шу тўғрида ўйлаб кўришлари керак. Бу «суратлар» инсон қўли билан чизилганми, ёки уларни эшак қуйруғи билан бўяганми, билиб бўлмайди. Бундай рассомлар ўз хатоларини тушуниб олишлари ва халқ учун хизмат қилишлари керак.

Абстракционистик расмларни кўрикдан ўтказишда қатнашган совет рассомлари Никита Сергеевичнинг бу сўзларини маъқулладилар.

Н. С. Хрушчев пировардида шу ерда ҳозир бўлган кишиларга мурожаат қилиб, партия ва комсомол ташкилотлари, ижодкор союзлар, маданият министрликлари, матбуот органлари, радио, телевидение санъатни юксалтириш, меҳнаткашларни эстетик руҳда тарбиялаш масалаларига чуқур эътибор беришлари ва бу масалалар билан доим шуғулланишлари лозим, деб таъкидлади. Бу, — деди Н. С. Хрушчев, — идеология ишларининг муҳим масалаларидир. Ҳаммамиз В. И. Ленин кўрсатмаларига амал қилиб, бу масалаларга доим зўр эътибор бермоғимиз керак.

Москва рассомлари асарлари виставкасини А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев, Л. Н. Ефремов, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, В. И. Поляков, А. П. Рудаков, А. Н. Шелепин ўртоқлар бир неча соат томоша қилдилар. Бу ерда КПСС Москва шаҳар комитетининг биринчи секретари Н. Г. Егорычев, ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари С. П. Павлов, КПСС Марказий Комитети бўлимларининг мудирлари Д. А. Поликарпов ва Е. М. Чехарин, СССР маданият министри Е. А. Фурцева, «Правда» газетасининг бош редактори П. А. Сатюков, «Известия» газетасининг бош редактори А. И. Аджубей ва бошқалар ҳам ҳозир бўлдилар.

Виставкани кўздан кечиришда СССР Рассомлар союзи правлениесининг биринчи секретари С. В. Герасимов, СССР Бадиий академиясининг президенти Б. Б. Иогансон, СССР Рассомлар союзи правлениесининг секретари Е. Ф. Белашова, РСФСР Рассомлар союзи правлениесининг биринчи секретари В. А. Серов, Рассомлар союзи Москва бўлимининг раиси Д. К. Мочальский ва бошқа рассом ҳамда скульпторлар изоҳ бердилар.

Мураббийлик шарафи учун

КОММУНИЗМ КИШИСИНИ ТАРБИЯЛАЙЛИК!

Украина ССР Житомир область, «1 Май» колхозининг донгдор ғаллакори Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Надежда Григорьевна Загладанинг «Ғаллакорлик шарафини қадрланг!» деган мақоласини мамлакатимизнинг барча меҳнаткашлари қизғин маъқулламоқдалар. Унинг ҳалол меҳнатга даъвати ҳар бир меҳнаткаш онги ва қалбига етиб бормоқда, умумхалқ иши учун, жамиятимиз манфаатлари йўлида жонбозлик, фидокорлик кўрсатиш ҳиссини янада оширмоқда.

Н. Г. Загладанинг сермазмун мақоласи, юрак сўзлари фақат ғаллакор деҳқонларимизгагина тааллуқли бўлмай, балки халқ хўжалигимизнинг барча соҳаларида хизмат қилаётган, шу жумладан халқ маорифи соҳасида, ёш авлодга таълим ва тарбия бераётган — ўқитувчиларга ҳам тааллуқлидир.

«Бизнинг давримизда ҳалол яшаш керак!» — дейди Надежда Григорьевна. Бу сўзлар жуда ҳикматли эканини, унда олам-олам маъно борлигини ҳар бир совет ўқитувчиси чуқур тушуниб олиши, ўз қалби ва юрагида доимо сақлаши керак. Тўғри коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган ҳозирги даврнинг юксак талабларини чуқур ҳис қилган ҳолда, таълим-тарбия соҳасида сидқидиллик билан меҳнат қилаётган, коммунистик меҳнат кишиларига хос равишда ирода, ғайрат, фикр, андиша билан ўз вазифасини адо этаётган, ўқувчилар савиясини ҳар томонлама ошираётган моҳир ўқитувчилар бизда жуда кўп сонни ташкил қилади.

Аммо, шуни ҳам эътироф қилишимиз керакки, шаҳар ва қишлоқлардаги ҳамма мактабларда ҳам таълим-тарбия ишлари сифати ҳозирги талаблар даражасида бир текисда деб бўлмайди. Кўпгина мактабларда таълим ишлари ҳаётдан орқада қолмоқда. Ҳаммага маълумки, КПСС янги Программасида ёш авлодни ҳар томонлама ривожлантириш, уларда чуқур билим ва малака ҳосил қилиш кераклиги алоҳида уқтирилгач. Шунингдек, мактаб таълимини қайта қуриш ҳақидаги Қонун мактаб олдига янги вазифаларни — болаларни ўқитишнинг мазмун ва методларини тубдан яхшилаш вазифаларини қўйди. Лекин, кузатишлар, реал фактлар жойларда бу муҳим вазифаларнинг бажарилишида қатор жиддий камчиликлар ҳалигача давом этаётганини кўрсатади.

Ҳозиргача кўп мактабларда дарсларнинг эффективлиги, илмий ва ғоявий даражаси, ҳаёт билан боғланиши етарли эмас, ўқувчиларнинг билим даражаси ва мустақил амалий меҳнат малакалари ўқув программаси талабларига тўла жавоб беролмайди. Таълимнинг барча босқичларида ўқувчиларнинг активлик ва мустақиллигини оширишда айрим ўқитувчиларнинг раҳбарлигини қониқарли деб бўлмайди. Ўқитиш ишлари ҳалигача эскирган, пассив усул, методларда давом эттирилмоқда. Шунингдек, умумий таълимнинг пойдевори бўлган бошланғич мактаб ишларига эътиборсизлик билан қаралмоқда. Жойлардаги халқ маорифи бўлими ходимлари ва мактаб раҳбарларининг ўқитувчилар ишига раҳбарлик ҳамда контроллик қилишларида расмиятчилик кўринмоқда.

Шундай ўқитувчилар ҳам борки, улар ўзларининг савияларини ҳар томонлама ошириш, илғор педагогик тажрибаларни эгаллаш, ҳар бир ўқувчининг тақдирига сезгирлик ва ғамхўрлик билан қарашга қизиқмайдилар, таълим-тарбия ишларида беғамлик, ишёқмаслик қиладилар, тўғриси ўз шарафли касбини қадрламайдилар. Улар ўзларидаги шу хил жиддий, кечирилмайдиган камчилик, нуқсонларни кўрмайдилар-да, «2» баҳо олиш ва ўз синфида иккинчи йил қолишда айбни ўқувчиларга юклаб тураверадилар. Уларнинг кўзига ақлий ва жисмоний томондан соғлом болалар ҳам «зеҳни азалдан паст», «калласи ишламайдиган», «аввалдан ялқов» бўлиб кўринаверади. Сўнгра ўйлаб-нетиб турмай, «2» баҳо қўйиб, бир синфда иккинчи йил қолдиришдан нарига ўтилмайди. Мана буларнинг ҳаммаси мактаб таълимида, ўқитиш ишларида давом қилиб келаётган асосий камчиликлардир.

Мактаб таълимидаги бундай камчиликларнинг аянчли оқибатларини ўтган ўқув йили якунлари мисолида ҳам равшан кўриш мумкин. Масалан, 1961-1962 ўқув йили Тошкент область мактабларида ўқиган 277 минг 966 боладан ва Тошкент шаҳар мактабларида ўқиган 149.605 ўқувчидан бир неча минг бола иккинчи йил ўз синфида қолган. Шунингдек, ўрта мактабни тамомлаб, етуклик аттестати олган ўқувчилардан кўпгинаси олий ўқув юртлари имтиҳонларидан ўтолмаган. Бу ўринда шуни ҳам айтиб ўтиш зарурки, ўтган ўқув йилида содир бўлган ва юқорида кўрсатиб ўтилган камчиликлар ҳозирда ҳам айрим мактаблар ҳаётида такрорланаётир. Жумладан, яқинда Калинин районидаги 15, 26 48 ва Тошкент шаҳридаги 70-мактаблардаги таълим ишлари текшириб кўрилган эди. Бу мактабларда айниқса таълим ишлари сифатсиз олиб борилаётгани, ўзлаштириш пасайиб кетгани аниқланди.

Бундай камчиликни бартараф қилиш учун айниқса, ўқитувчи — тарбиячиларнинг бундан илгари олган билим ва малака қобиғига ўралиб, ўз профессионал манфаатлари, ихтисосининг тор доирасида чекланиб қолмай, балки доим янгиликка, ўз савиясини ҳар томонлама ошира боришга интилиши, изчиллик билан изланиш, ижодий юксалишда бўлиши зарур.

«Ўқитувчи, — деган эди М. И. Калинин, — ўзининг бутун куч-қувватини, қонини, ўзида бор ҳамма қимматбаҳо нарсаларни ўз ўқувчиларига, халққа беради... иккинчи томондан, худди булут каби ўзига халқдан, ҳаётдан, фандан ҳамма яхши нарсаларни олиб ҳазм қилади ва бу ҳамма яхши нарсаларни яна янгидан болаларга беради. Агар совет ўқитувчиси бугун ҳам, эртага ҳам чинакам, илғор ўқитувчи бўлишини истаса, у ҳолда бу ўқитувчи халқнинг энг илғор қисми билан бирга бориши керак».

Дарҳақиқат, бу сўзлар жуда ҳаққоний, ҳаётий ҳикматли сўзлардир. Агар ўқитувчида шундай юксак сифат-ўсиш, юксалишга интилиш бўлмаса, у ўз ўқувчиларининг ҳам, умумсовет жамоатчилигининг ҳам эътибори, ҳурматидан тушиб қолади.

Мамлакатимизда мактаб таълимининг қайта қурилиши муносабати билан амалга оширилаётган илғор тажрибалар ўқувчиларни ҳар томонлама ривожлантиришда билим ва меҳнат, меҳнат ва билимни бирига мустаҳкам қўшиб олиб бориш; ўқитишнинг ҳар томонлама ҳаётийлигини ошириш жуда муҳим эканини исботламоқда. Бунинг учун Украина ССР Липецк область илғор ўқитувчиларининг иш тажрибалари, эришаётган муваффақиятларини кўрсатиш мумкин.

Ҳозир Липецк область ўқитувчилари меҳнат ва билимни ягона процессга бирлаштириб, ўқитувчилик касби совет ўқувчиларига чинакам мураббийлик шарафини улуғлашнинг ажойиб намуналарини кўрсатмоқдалар.

Ўқитувчининг мактабдаги энг муҳим, энг асосий вазифаси — дарс ва у билан боғлиқ синфдан ташқи машғулотларда шунга эришайликки, ўқувчилар уйга у ёки бу даражадаги баҳолар билангина эмас, балки муайян билим ва малака ҳосил қилганини, тарбиявий таъсир олганини ҳис қилиб қайтсин, уларда романтик орзулар уйғонсин, амалий фаолият, ўқишда активлик, мустақилликнинг ривожига ҳисса қўшилсин.

Совет оиласида ёш авлодни ҳар томонлама яхши ривожлантириш, уларга замонамизнинг юксак талаблари даражасида таълим ва тарбия бериш учун зарур бўлган барча имкониятлар бор. Аммо шунга қарамай, ота-оналар ўртасида ўз фарзандининг тарбиясига беparволик билан қарайдиган, мактаб ҳаётига етарли қизиқмайдиган кишилар ҳам йўқ эмас. Бундай ота-оналарнинг бола тарбиясида пассивликлари мактабларда ўқув-программа материалларини ўзлаштиришнинг етарли даражада бўлмаётганига ва бир синфда икки йил қолишнинг давом этаётганлигига салмоқли таъсир кўрсатмоқда. Шу сабабли таълим-тарбия сифати учун курашда мактаб ва оила ҳамкорлигини кучайтириш, ота-оналар диққатини мактаб ҳаётига жалб этиш, бола тарбиясида уларнинг масъулиятли кишилар эканини чуқурроқ тушунтира бориш жуда муҳимдир. Афсуски, айрим жойларда бу муҳим масалага мактаб педагогик коллективи ва маориф ходимлари жиддий эътибор бермаётирлар.

Совет ўқитувчилари — янги типдаги ўқитувчилар. Буларнинг олижаноб меҳнати партия ва ҳукуматимиз томонидан, халқимиз томонидан юксак қадрланади. Совет ўқитувчиларининг қадр-қиммати, унинг вазифасининг улуғворлиги ўртоқ Н. С. Хрушчев томонидан ўқитувчиларнинг Бутунроссия съездида айтилган. «Бизнинг энг катта давлатимиз — бизнинг келажагимиз сизларнинг қўлингизда, азиз ўртоқлар», деган сўзларда ўз ифодасини топган. Зўр донолик билан айтилган бу ҳикматли сўзларнинг тийран маъносини доимо ҳис қилиш, мураббийлик шарафини ҳамма вақт қадрлаш — барча совет ўқитувчиларининг жонажон вазифасидир.

Х. ЗУННУНОВ,
педагог.

ИМКОНИЯТЛАРНИ САФАРБАР ЭТИБ...

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларидан руҳланган Тошкент каноп фабрикаси ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари меҳнатда ажойиб ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш планларини мудом ортиғи билан бажариб келаётган коллектив арқон тўқиш ва каноп маҳсулотлари тайёрлаш ноябрь ойи топшириғини муддатидан илгари адо этди. Фабрика давлатга қўшимча бир неча минг сўмлик арқон, қоп-қанор ва бошқа маҳсулотлар етказиб берди.

Корхонанинг бу муваффақиятида Саматова ва Богданова ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ҳамда П. Исломова, Х. Рустамова, Ш. Троенколар сингари илғорларнинг ҳиссаси катта бўлди. Бу азаматлар ҳозир декабрь ойининг иккинчи ярми ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаряптилар.

Фабрика коллективи ички имкониятларни ишга солиш туфайли йиллик планни муддатидан 15 кун илгари адо этиш учун курашмоқда.

Н. РАҲИМОВА.

Суратда: Тошкент транспорт машинасозлиги заводининг металл эритувчилари Х. Раҳматов (чапда) ва А. Капкаев ўртоқлар. Улар кунлик нормаларини 150 процент бажармоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

Редакцияга келган хатлардан

МАРШРУТ ВА АВТОБУС

Ажабо! Номи бору, ўзи йўқ. Бу нима экан? Дарвоқе Олой бозори билан «Ўзбекистон» колхози ўртасида қатновчи 51-автобус эмасми?

Ҳа, баракалла. Ана шу «касалманд» 51-автобус тўғрисида. Бу маршрутда фақат 2 та автобус қатнайди, холос. Уларнинг ҳам бири соғ бўлса, иккинчиси бузуқ. Натижада йўловчилар кўп вақтларини автобус тўхташ жойларида машина кутиш билан ўтказадилар. Бунинг оқибатида соатлаб ишга кеч қолиш, «югур-югур»лар ҳақида гапириб ўтиришга эҳтиёж йўқ.

Яқинда қизиқ бўлди. 1-автобаза эксплуатация бўлимининг бошлиғи ўртоқ Собиров колхоз радиоузели орқали «ундоқ қилодурмиз, бундоқ қилодурмиз, автобусларни кўпайтирамиз» деб ваъдани улгуржи бериб юбордилар.

Аммо бу қуруқ ваъдалар аҳолининг қўйнини пуч ёнғоққа тўлдиришдан бошқа нарсага ярамади. Чунки ўша кундан буён маршрутда юраётган иккита автобус ҳам гоҳ кўриниб гоҳ кўринмайдиган бўлиб қолди.

Шунинг учун огоҳлантириб қўймоқчимиз, агарда кечқурунлари ана шу автобус билан бирор ёққа бормоқчи бўлсангиз бекорга ҳомтама бўлманг. Сабаби: автобус Собировнинг ваъдасидай кеч соат 8 дан сўнг қорасини кўрсатмайди.

— Бўлмаса бу маршрутдаги қатнов қачон яхшиланади?—

— Хотиржам бўлаверинг, қачон яхшиланса, ўшанда ўртоқ Собиров ўзлари Калинин район «Ўзбекистон» колхозининг радиоузели орқали маълум қиладилар.

О. ЙЎЛДОШЕВ,
Х. АРҒИНБОЕВ,
З. КАРИМОВ.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги тупроқшунослик институтининг шўрланган тупроқлар лабораторияси ходимлари ернинг шўрини ювиш ва мелиоратив ҳолатини яхшилаш усуллари юзасидан илмий иш олиб бормоқдалар. Суратда: (чапдан) лаборант Арофат Муҳамедова ва кичик илмий ходим Ким Бонхи ўртоқлар иш устида.

С. Жаҳонгиров фотоси.

ТАРТИББУЗАРЛАРГА ЎРИН ЙЎҚ

Шу йил эрта баҳор фасли. Тунги соат 12 лар чамаси. Завод бирлашган хўжалигининг юк ортувчиси Анатолий Колесников безовта, у ёқ бу ёққа аланглаб, пайт пойлаб турибди. Мана, ниҳоят, ўзи ёлғиз қолди. Қора ниятини амалга оширса бўлади. У атрофни яна бир кузатди-да, экспорт қилинадиган экскаваторлар томон яқинлашди. Олтитасининг сигналини олди... Шу пайт завод территориясини айланиб юрган Евгений билан Антоненко Колесниковни кўриб қолишди. Унинг ҳозирги вазияти жуда шубҳали эди. У дружиначиларга сир бой бермасликка тиришди-ю, бўлмади. Унинг хатти-ҳаракати, безовталигидан шубҳалари ошган кўнгилли соқчилар Колесниковнинг ёнини тинтув қилишди. Ўғрилик! Чўнтагидан бояги 6 та сигнал чиқди.

Қуюв цехи энергетиклар группасининг слесари Ноил Исмоилов заводдан 40 метр труба, 16 дона фанер ва тахталарни ўғирлади, заводнинг ичидаёқ ўғирланган материаллардан кровать ясади. Кейинчалик, бу нарсаларни девордан ошириб, олиб кетмоқчи бўлганида дружиначилар томонидан ушланди.

Жамоат тартибини муҳофаза қилаётган завод дружиначилари юқоридаги каби айрим жиноятчиларни ва давлат мулкини талон-торож қилувчиларни ушладилар. Ана шундай операцияларни амалга оширишда кўнгиллилар ғоят чаққонлик, зийраклик ва жасурликнинг ажойиб намуналарини кўрсатмоқдалар. Мана, яна бир мисол: Шу йил март ойида Октябрь районида яшовчи Бахтиёр Зайнутдинов, Ғайрат Шамсутдинов, Султон Осимов маст ҳолда экскаватор заводининг ёнидаги Огородная кўчасига боришди. Вақт тунги соат 12 га яқинлашмоқда. Шу пайт кўчада икки киши келаётган эди. Уч безори нотаниш кишиларга ҳужум қилиб, уларни ечинтиришга ҳаракат қилишди.

Шу пайт патруллик қилиб юрган завод дружиначилари ўз вақтида ёрдамга келишди. Жиноятчилар ушланди.

Халқ дружиначиларининг фаолиятларидан бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Завод территориясида айрим жиноятчиларга қарши курашда, жамоат тартибини муҳофаза қилишда кўрсатган мардлик ва жасоратлари учун дружина командири ўртоқ Миланов яқинда «Жамоат тартибини муҳофиза қилишда хизмати учун» медали билан мукофотланди. Дружиначилардан Я. Глейзер, Р. Ражабов, А. Ниёзов ўртоқлар эса республика жамоат тартибини муҳофаза қилиш министрлигининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар.

Шуниси қувончлики, завод дружиначилари, жиноятчиликка қарши кураш, жамоат хавфсизлигини мустаҳкамлаш ишида актив қатнашиш билан бирга ишлаб чиқаришда ҳам илғорлар қаторида борадилар. Ўз меҳнат участкаларида фидокорона ишлаб, кўпчиликка ўрнак бўлаётирлар. Слесарлардан Р. Ражабов, Н. Володин, А. Абдукаримов каби ёш коммунистлар шулар жумласидандир.

Куйбишев район милиция бўлимининг шу зона бўйича старший участка вакили капитан Убайдулла Холмуҳамедов ва жамотчилик билан иш олиб борувчи инспектор Юсуф Болтабоев ўртоқлар бу дружина штабига тез-тез келиб туришади. Дружиначиларга мунтазам равишда амалий ёрдам беришади ва уларга жиноятчилар ҳамда жамоат тартибини бузувчиларга қарши кураш олиб боришнинг методларини ўргатишади.

А. ИСМОИЛОВ.

ҚОРОНҒУДА ЖОЙ ТАЛАШ

«Ватан» кинотеатри пойтахтда энг йирик кинотеатрлардан ҳисобланади. Унда аҳолига маданий хизмат кўрсатиш учун барча шароитлар мавжуд. Шу жиҳатдан ҳам кинотеатрда кинотамошабинларга хизмат кўрсатиш намунали бўлмоғи керак. Лекин, кейинги кунларда кино кўриб маданий дам олиб чиқаман деган меҳнаткашлар кинотеатрнинг хизматидан нимагадир норози бўлиб чиқишадиган бўлиб қолди. Чунки кинотеатрда тартиб-қоидага риоя қилинмайди. Кинофильм бошлангандан кейин ҳам эшиклар очилаверади, бебилет кишилар киритилаверади, қоронғида жой талашиб жанжал кўтарилади. Тамошабинларнинг тинчлиги бузилади. Бунинг устига семичка чақишлар, чекишлар кишининг ғашини келтирар экан. Кинотеатрнинг ходимлари эса контролёрсиз ишлашга ўтганмиз деган кайфиятда бу тартибсизликларга бепарво қарамоқдалар.

Пойтахтдаги «Ёш гвардия» кинотеатрида ҳам бундай кўнгилсиз воқеалар тез-тез содир бўлиб туради. Кинотеатрлардаги тартибсизликлар қачон тузалади?

Н. ИНОҚОВ.

УЧ ҚАРОР ҚИССАСИ

Тошкент медицина институтининг санитаркаси А. Линова бундан 3 йил муқаддам эри билан ажрашган эди. Унинг қўшниси А. Слесаренко бундан фойдаланиб, бева аёлга «нағма» кўрсата бошлади.

Дастлаб у Линованинг уйига оғиз солди. Маълум бўлишича Линованинг эри мастлик вақтида Слесаренко билан ҳовлини «сотиш» ҳақида қонунсиз шартнома тузган. Слесаренконинг эътироф қилишича Линова ўғли билан яшаб турган уйини арзон-гаров баҳолаб олган.

Иш жанжалга айланди. Лекин қонун аёл томонида эди. Масала судда кўрилди. Слесаренконинг даъвоси пучга чиқди.

Лекин Слесаренко бўш келмади. Очиқдан-очиқ муттаҳамлик йўлига ўтди. Линованинг ҳовлисини шартта бўғиб олди, сувга қатнайдиган йўлни ҳам тўсди-қўйди.

Ана шундан сўнг ишга Куйбишев район ижрокоми аралашди. Участкани Линовага қайтариш тўғрисида 3 марта қарор чиқарилди. Ҳа, қарор чиқаришга чиқарилди-ю, унинг ижроси текширилмади, қоғозда қолиб кетаверди. Бундан фойдаланган Слесаренко эса яна участкага «хўжайин» бўлиб қолаверди.

Бу воқеа жамоатчиликни қаттиқ ғазаблантирди. Масалага квартал комитети ва ўртоқлик суди аралашди. Безбет Слесаренкога бу ҳам кор қилмади. Линовани ўз ҳовлисига қўймади. Шундан сўнг жамоатчилик масалага жиддий ёндошди, шундагина Слесаренко сал ҳовридан тушди. Чунки уни кўпчилик қаттиқ назорат остига олди. У Линовага йўл беришга мажбур бўлди.

Хўш, масала ҳал бўлдими? Йўқ, асло. Слесаренко вақтинча жамоатчилик билан «муроса» қилиш мақсадида жиндай ёнбосди холос. Ҳали Линованинг қонуний эгалик ҳуқуқи тўла тиклангани йўқ.

Бунинг сабаби шундаки, Куйбишев район ижроия комитети ўзининг 3 та қарорини бажармаган шахсга нисбатан таъсир кўрсатаолмади. Тартиббузар Слесаренкога нисбатан тегишли чора кўрилмади. Қоғозда қолиб кетадиган қарорнинг кимга кераги бор. Унинг ижроси текширилмаса Слесаренко каби айрим ўзбошимча шахслар ўз билганларини қилаберадилар.

М. МАҲМУТОВ.

Олий маълумотли ишчилар

Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводи маъмурияти ва партия комитетининг ташаббуси билан ишлаб чиқаришда доимо юқори кўрсаткичларга эришиб келган коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари ва зарбдорларидан 28 киши Тошкент темирйўл транспорти инженерлари институтига бу йил ўқишга юборилган эди. Улар завод ҳисобига ўқиб, ўқишни тамом қилгандан кейин яна ўз жонажон корхонасига қайтиб келадилар.

Уқишга юборилганлар орасида тепловоз цехининг слесари Уткир Каримов, ишчи Искандар Мустафоев, пўлат қуйиш цехининг ишчиси В. Смотрев ва бошқалар бор. Ишлаб чиқариш тажрибаси бўлган бу азаматлар аъло баҳолар билан ўқиб, коллективнинг ишончини оқлашга астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

Ж. МАҲМУДОВ.

Сон тегмаган кўчалар

Октябрь районидаги Қизил тут кўчасига бориб қолгудек бўлсангиз, эҳтиёту-шарт икки дона ғиштни қўлтиқлаб олинг. Ҳа, эсингиздан чиқмасин. Акс ҳолда балчиққа ботиб, юролмай қолишингиз мумкин.

Чиндан ҳам ана шу кўчадан қатновчи йўловчилар кейинги вақтларда ўзлари билан пишиқ ғишт олиб юришга одатланиб қолдилар. Бу кўчанинг номи яна асфальт! Кундузи чироқ ёқиб қидирсангиз ҳам асфальтни тополмайсиз. Ҳалқоп, уйдим-чуқурлардан иборат бу кўчани текислаш учун шағал келтирилган эди, бироқ шағал ҳозиргача кўча четларида тўп-тўп уюлиб ётибди. Район коммунал хўжалик бўлимининг йўллар ремонти билан шуғулланувчи ходимлари ана шу йўлдан кўзларини чирт юмиб ўтиб кетаверадилар. Кўчанинг нотекислигидан, чуқурлар кўплигидан транспорт қатнови ҳам жуда мушкуллашиб қолган.

Шунингдек шаҳарнинг Қорасарой, Полтарацкий, Рисовий каби кўчалари ҳам Қизил тут кўчасидан қолишмайди: Полтарацкий кўчасида канализация ишлари тугаллланганига бир неча ой бўлди-ю, лекин уни илгариги ҳолига келтириш ҳеч кимнинг эсига келмаётир. Натижада ёмғир ёғиши билан ана шу кўчаларда ботқоқлик, сув тошқини пайдо бўлмокда.

Керак бўлса шаҳар ободонлаштириш бошқармасига сон тегмаётган кўчаларнинг тўлиқ рўйхатини тузиб беришимиз мумкин.

Ф. ҒОЙИБОВ.
И. РУСТАМОВ.

Редакция почтасидан

ГАЗЕТХОНЛАРГА ХАБАР ҚИЛАМИЗ

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ РАЙОН ЯНГИБОЗОР ПОСЕЛКА СОВЕТИДА ЯШОВЧИ УРТОҚ Ю. УБАЙУЛЛАЕВГА.

Янгибозор ҳамда Паркент қишлоғида жойлашган меҳмонхоналар талабга мутлақо жавоб бермайди. Эшик, дераза ва поллари анча йилдан бери ремонт қилинмай яроқсиз бўлиб қолгани бунинг устига хоналар мунтазам тозаланиб турилмагани, ўқиш зали фақат номигагина бўлиб, унда газета, журналлар йўқлиги тўғрисида ёзган хабарингизни редакция текшириш ва чора кўриш учун районга юборган эди.

Яқинда район коммунал хўжалик бўлимининг мудири ўртоқ Умаров хатда кўрсатилган нуқсонлар йўқотилганлиги ва меҳмонхоналар капитал ремонт қилиниб, туновчиларга барча шароит яратиб берилганлиги тўғрисида хабар қилди.

ҚУЙБИШЕВ НОМЛИ КОЛХОЗДА ЯШОВЧИ П. ТОЖИЕВГА.

Колхозга 1400 сўмга сотиб олинган биллиард ўйнаш учун берилмаётганлиги тўғрисидаги хабарингиз юзасидан текшириш ўтказилганда баён этилган фикрлар тасдиқланган.

Урта Чирчиқ район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири ўртоқ М. Абубакиров колхозда ҳархил кўнгил очиш ўйинлари ва маданий дам олиш учун ҳамма шароит яратиб берилгани тўғрисида редакцияга хабар қилди. Жавобда колхозчиларнинг маданий дам олишига етарли эътибор бермаётган колхоз раҳбарлари қаттиқ огоҳлантирилгани ҳам айтилган.

ГОЛИБЛАРГА ОФАРИН!

„Ленинград“ колхози Сирдарёда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини бажарди

з раиси Қўзибоқар СИНДАРОВ.

МАРРАГА ЕТДИК

Фидокорона меҳнат қилган колхозчиларимиз теримни ғоят уюшқоқлик билан ўтказиб, 1750 гектар ернинг ҳар гектаридан 28,6 центнердан ҳосил топшириб, планни ошириб бажардилар.

Шуни қувонч билан айтишимиз кераки, бу йил машина терими соҳасида катта муваффақиятни қўлга киритдик. Авжи терим қизғин пайтларида далаларимизда 42 машина ишлаб турди ва улар билан ялпи ҳосилимизнинг 65 проценти териб олинди. Тилла Холбоев 185 тонна Отабой Эгамбердиев 145 тонна, А. Файзиев 134 тонна пахта терди. Бундай фидокор механик-ҳайдовчиларимиз кўп.

Айрим бригадаларда ҳосилдорлик кескин ошди. Жумладан Эргаш Примқулов ҳамда Нина Богоутдинова ўртоқлар бошлик бригадаларда ҳар гектаридан олинган ҳосил 35 центнерданга етди.

Колхозчиларимиз КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қарорларидан руҳланиб давлатга пландан ташқари 500 тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар. Шу кеча-кундузда ана шу мажбуриятни бажариш учун қизғин кураш кетаяпти. Шунингдек келгуси йил мўл ҳосилига ҳам пухта тайёргарлик кўрмоқдамиз.

Қ. СИНДОРОВ,
Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозининг раиси.

К. ТОЖИБОЕВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

Партия ташкилотининг секретари Карим ТОЖИБОЕВ.

В. Салов фотоси.

Август ойининг бошлари эди. Сирдарё районида: «Ленинград» колхози бу йил етиштирилган ҳосилнинг камида 80 процентини машина билан териб олармиш» деган гап тарқалди. Бу хабарга ишонганлардан кўра ишонмаганлар кўп бўлди. Баъзи кишилар ўтган йили 20 процент ҳосилни зўрға машина билан териб олган бу колхоз қандай қилиб бирдан шунча ҳосилни машина билан териб олади, деб шубҳаландилар.

ДАДИЛ ҚАДАМ

Газетанинг сўнгги сонларида эълон қилинган сводка ҳаммани ҳайрон қолдирди. Илгари энг орқада қолган «Ленинград» колхози кунига 3—4 процент миқдорида пахта тайёрлаб, райондаги барча хўжаликларни орқада қолдириб кетди. Ана шунда ҳамма: ленинградликларнинг қилган аҳдлари рост экан, деб ишона бошлади.

Дарҳақиқат колхоз аъзолари бу йил катта ғалабага эришдилар. Улар бир эмас, икки ғалабани қўлга киритдилар. Биринчи ғалаба шуки, 1750 гектар пахта майдонининг хар гектаридан 28,5 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Иккинчи ғалаба шуки, давлатга сотилган 5010 тонна пахтанинг 3074 тоннаси, яъни қарийб 65 проценти машина билан териб олинди.

Коммунист Аҳмад Отажонов ва Абдураҳмон Исаевлар бошлиқ бригадаларда ўтган йили етиштирилган ҳосилнинг 80 проценти машина билан терилди. Ҳосилдорлик камайгани йўқ. Улар ҳар гектар ердан 32—34 центнердан «оқ олтин» кўтардилар. Йиғим-теримни тез тамомлаб, барчадан илгари ерларини сифатли шудгор қилиб қўйган эдилар.

Иқтисодий жиҳатдан эришилган кўрсаткичлари ҳам мароқли бўлди Бир тонна пахтани қўл билан териш учун колхозда 60 сўмдан пул сарфланган бўлса, бу бригадаларда машина билан терилган бир тонна пахтага 6 сўмдан тўланди. Коп-қанорлар ишлатилмади. Хирмонда пахта қуритилмади. Қўл билан пахта терилган бригадаларда бир тонна пахтани қуритиш, қоплаш ва ортиш учун икки меҳнат (яъни беш сўм) сарфланган бўлса, бу бригадаларда прицепларга тўкилган 6 тонна пахтани босиб жойлаштириш учун фақат бир меҳнат (икки сўм 50 тийин) сарфланди.

Бу ажойиб ва қувончли кўрсаткичлар колхоз раиси Қўзибоқар Синдаровга ҳам, партия ташкилотининг секретари Карим Тожибоевга ҳам ёқиб тушди. Колхоз раиси бу ҳақда ўйлар экан, ўтган йили терим даврида бўлган сарф-харажатларни бирма-бир эслайбошлади.

Шаҳардан ёрдамчиларни машинада олиб келиш ва уларни олиб бориб қўйиш учун 14 минг сўм, уларнинг терган пахталари учун 140 минг сўм тўланди Қоп-қанор учун 35 минг сўм, терилган пахтани қуритиш-қоплаш ва машиналарга ортиш учун 30 минг сўм кетди. Раис хомчўт қилиб қараса шу хилдаги харажатлар 200 минг сўмдан ошиб кетибди.

— Ҳў ҳў. — деди у партия ташкилотининг секретарига қараб, — бу билан тонг отмайди-ку. Нега биз пахта теримини колхоз бўйича худди Аҳмад Отажонов ва Абдураҳмон Исаевлар бригадасидаги сингари машина билан ўтказа олмаймиз. Шундай қилсак, қанча маблағни тежаб қолиш, терим суръатини тезлаштириш, шудгорни барвақт ўтказиш мумкин экан-ку. Шу сарфланган пулларга машина сотиб олсак бўлмайдими?

Раис билан партком маслаҳатлашиб шу йил август ойида бир қарорга келди. Улар бу орада кўп ҳисоб-китоб қилдилар, чўт қоқиб бош қотирдилар. Далалардаги ғўзалар машина теримига мосми, мос эмаслигини обдон текшириб чиқдилар. Машинанинг ашаддий душмани ёввойи ўтга қарши курашни муттасил давом эттирдилар. Раис билан парторг бу масалани колхоз активлари ўртасига ташлаганларида ҳеч ким қарши чиқмаган бўлса ҳам текин ҳали айтганимиздай баъзи кишилар бу ишнинг муваффақиятли якунланишига тўла ишонмаганларидан жим ўтиравериишди. Раис бу ҳақдаги ҳисоб-китобларни, режаларни, умуман иқтисодий аҳамиятини бирма-бир тушунтирганидан сўнг колхоз правлениеси ва активлар розилик билдирдилар Шу йиғиндаги қарорга мувофиқ янгидан 38 та ХВС-1,2 машинаси, 62 та прицеп, 1 грейдер, битта бензовоз ва бошқа машиналар сотиб олинди.

Колхозда умуман пахта териш машиналари 50 тадан, прицеплар сони 90 тадан ошди. Бу ишда колхоз раҳбарлари ҳам, колхозчилар ҳам дадиллик қилдилар. Юз бериши мумкин бўлган қийинчиликлардан чўчимадилар ва саросимага тушмадилар. Зўр жасорат билан ишга киришдилар.

ҲОСИЛ МЎЛ БЎЛСА...

Баъзи кишилар машина билан пахта терилса ҳосил камайиб кетади, серҳосил жойларда машина билан пахта териб бўлмайди дейдилар. Шу билан улар ҳосилдорликни машинага қарама-қарши қилиб қўядилар. Лекин «Ленинград» колхозининг раиси ўртоқ Қўзибоқар Синдаров: «пахта териш машиналари серҳосил жойлар учун чиқарилган экан» дейди. Бу ҳалол гап. Колхознинг айрим бригадаларида бу йил машина билан бир марта пахта терилган вақтда 17—18 центнердан ҳосил кўтарилди. Ҳосилдорлик паст бўлса машиналар шундай унумли ишлайолармиди?!

Бу колхоз ҳосилдорликда Сирдарё районидаги ҳамма хўжаликлардан пешқадам. План бўйича ҳар гектар ердан 28,5, мажбурият бўйича 33 центнердан ҳосил етиштириши лозим.

Бу хўжаликнинг энг муҳим томони шуки, ҳамма пахтачилик бригадаларида ҳосилдорлик бир хил, бири паст, бири баланд эмас. Ҳатто бундан икки йил илгари қўшилган, илгари ҳар гектар ердан 23 центнердан ҳосил олган «Ленинград» участкаси ҳам ҳосилдорликда бошқа бригадаларга тенглашиб олди. Бунга улар ер шўрини сифатли ювиш, чуқур сифатли шудгор қилиш, мелиоратив ишларини яхшилаш, агротехника тадбирларини қулай муддатларда ўтказиш йўли билан эришдилар.

Колхоз юқори ҳосилли бўлгани учун бу йил машина билан пахта териш соҳасида жуда катта силжиш бўлди, илгарига қараб сакраш рўй берди. Ўтган йилдагидан уч баравар кўп, яъни қарийб 65 процент пахта машина билан териб олинди. Бу жуда катта ғалаба, зўр жасорат ва ажойиб якун!

Аммо бу рақамлар раисни ҳали қаноатлантирмагандай кўринади.

— Биз бу йил ўз тадбиримизда 80 процент ҳосилни машина билан теришни белгилаган эдик. Бироқ 65 процентга етолдик, холос. Чунки биз машина билан пахта теришда баъзи хатоларга йўл қўйдик. Ишни бироз нотўғри планлаштирган эканмиз. Ўз тадбирларимизда ҳар бир машина билан мавсумда 50 гектар ердаги пахтани териб олишни мўлжаллаган эдик. Аслида ҳар бир машинага 30 гектардан ер ажратиб, машиналар сонини кўпайтирсак бўлар экан, — дейди раис.

Колхозда механик-ҳайдовчиларнинг ишини ташкил қилишда, уларнинг сифатли ишлашларига эришишда ва уларга тўғри ҳақ тўлашда ҳам андак етишмовчиликлар бор. Масалан, ҳозир колхоздаги машиналар группа бўлиб ишладилар. Механик-ҳайдовчиларнинг терган пахтаси тортилмай бункердан битта прицепга тўкилди. Кейин бу пахта пунктга элтиб топширилгандан кейин механик-ҳайдовчиларга баравар тақсимланиб табелга ёзилди. Шу туфайли ким қанча пахта тергани аниқ бўлмади. Тахминан ҳисоб юритилди. Келгуси йилда биз ҳар бир механик-ҳайдовчининг ўзлари пахта терадиган пайкалларини йил бошидан белгилаб қўймоқчимиз. Токи улар чигит экишдан бошлаб машина билан пахта теришга тайёргарлик кўра олсинлар.

ИСТАК, ИХЛОС ВА ҲАВАС

«Ленинград» колхози раҳбарларидан бу йил машина билан пахта теришда эришилган муваффақиятларнинг сабаби нима, деб сўрасангиз истак, машинага ихлос ва бу ишга хавас қилиш, деб жавоб берадилар. Бу жуда тўғри. Агар одамларда зўр истак, чуқур ихлос ва катта ҳавас бўлмаганида, жуда мураккаб ва масъулиятли бу ишда дуруст натижага эришиш мумкин эмас эди.

— Бу йил 80 процент пахтани машина билан териб оламиз, деб ўйлаган вақтимизда биз анчагина иккиланиб юрдик. Биз кадрларимиз, бригада бошлиқларимиз, ҳаммадан ҳам механик-ҳайдовчиларимиз бу ишни эплай оладиларми йўқми деб ўйладик. Чунки 80 кишини янгидан механик-ҳайдовчи қилиб тайёрладик. Аммо буларнинг кўпчилиги бу йил биринчи марта пахта териш машинасида ишлашлари керак эди. Лекин янги механик-ҳайдовчи Тилла Холбоев биринчи куни олти тонна пахта терганида биздаги ҳамма шубҳалар йўқолиб кетди, — дейди раис, ўз одамларидан беҳад хурсанд бўлиб.

«Ленинград» колхозининг меҳнатсевар кишилари, тажрибали бригада бошлиқлари, моҳир механизаторлари, агрономлари, оддий колхозчилари бир тан, бир жон бўлиб ҳаракат қилганликлари, бир ёқадан бош чиқарганликлари учун машина билан пахта теришда юксак натижага эришилди. Колхозда ишлаган ҳар бир машина билан ўрта ҳисобда 84 тоннадан пахта терилди. Коммунист моҳир механизатор Тилла Холбоев ўз агрегати билан 185 тонна пахта териб ҳаммадан ўзиб кетди. Отабой Эгамбердиев, Абдулла Бураметов, Абдираҳмон Файзиев. Исмат Алимов сингари механик-ҳайдовчиларнинг ҳар бири 100 тоннадан ошириб пахта тердилар. Турсунойчи Гулшан Саидусмонова, Фавзия Яруллиналар ҳам биринчи йилнинг ўзида 61—72 тоннадан пахта териб колхозга катта мадад бердилар.

Булар ғолиблар, эртаги кунга дадил қадам қўйган, келажакни кўзлаб иш бошлаган ғолиблар.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

1 декабргача

область колхозлари ва совхозларида пахта тайёрлашнинг бориши ҳақида маълумот

ХИРМОНГА БАРАКА!

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

КОЛХОЗЛАР	Мавсум бошидан бери	Колхоз раиси	Партия ташкилотининг секретари	Қайси райондан
1. «Ленинский путь»	179,60	Ни Глеб Р.	Б. Боймурзаев	Юқори Чирчиқ
2. «Ўзбекистон»	145,49	Пак Ден Хиб	С. Турсунов	Юқори Чирчиқ
3. Димитров номли	137,52	Мун Сенер	А. Қодиров	Қуйи Чирчиқ
4. «Коммунизм»	133,98	А. Мираҳмедов	У. Ҳасанов	Чиноз
5. «Ленинград»	131,61	Тин Чан Ен	Д. Бойбўтаев	Қуйи Чирчиқ
6. «Политотдел»	125,42	Хван Ман Гим	Пак Ден Ен	Юқори Чирчиқ
7. Свердлов номли	122,64	Ким Д. А.	Цой П.	Юқори Чирчиқ
8. «Коммунизм»	113,92	Т. Латипов	Р. Эгамбердиев	Янгиер
9 Охунбобоев номли	112,25	М. Рўзметов	У. Гулматов	Ўрта Чирчиқ
10. «III Интернационал»	111,86	Н. Нишонбоев	Ж. Ақилбеков	Юқори Чирчиқ
11. «Полярная звезда»	111,66	Ким Пен Хва	Ким К. А.	Урта Чирчиқ
12. «Правда»	110,99	Цой И. А.	Югай Г.	Юқори Чирчиқ
13. «XIX партсъезд»	107,68	Ю. Файзиев	Р. Ниёзов	Янгийўл
14. «Қизил Ўзбекистон»	107,20	А. Матқобулов	А. Соатов	Оржоникидзе
15. Энгельс номли	105,46	Э. Шамсиев	А. Раимқулов	Чиноз
16. Ленин номли	102.12	Т. Нормуҳамедов	М Рашидов	Оржоникидзе
17. «XXI партсъезд»	102,08	М. Пўлатов	К. Йўлдошев	Чиноз
18. «Коммунизм»	101,03	М. Исматов	Мирзараҳмедов	Янгийўл
19. «Гулистон»	100,70	И. Ҳайдаров	Т. Ҳамроев	Пискент
20. К. Маркс номли	100,54	Х. Салимов	М. Абдуллаев	Чиноз
21. «Ленинград»	100,48	Т. Икромов	Б. Даусаидов	Оржоникидзе
22. «Ленинизм»	100,32	А. Ортиқов	Ю. Толипов	Янгийўл
23. «Қизил октябрь»	100,28	Ж. Очилов	М. Аҳмедов	Чиноз
24. Фрунзе номли	100,21	Ш. Эшонқулов	С. Маматқулов	Комсомол
25. ЎзССР 30 йиллиги	100,21	И. Аҳмедов	Х. Бўлисбоев	Чиноз
26. Свердлов номли	100,13	У. Мусаев	И. Раҳматов	Янгийўл
27. Охунбобоев номли	100,05	Ф. Мухсинов	Т. Абдуллаева	Оржоникидзе
28. «Ленинград»	99.97	Қ. Синдаров	К. Тожибоев	Сирдарё
29. «Шарқ юлдузи»	97,48	Ҳ. Турсунқулов	У. Жўраев	Янгийўл
30. «Северний маяк»	97.23	Цой С. Г.	Дя Чан Дин	Ўрта Чириқ
31. «Октябрь 40 йиллиги»	96,47	П. Саулькин	А. Абдумаликов	Чиноз
32. «Москва»	95.43	Д. Саидқулов	А. Юсупов	Чиноз
33. Жамбул номли	95,23	Х. Шукуров	А. Салимов	Бўка
34. Красин номли	93.23	Б. Жумабоев	Х. Олтаев	Қуйи Чирчиқ
35. Ленин номли	93,00	Н. Авазов	Т. Султонов	Янгийўл
36. К. Маркс номли	92,77	К. Абдуллаев	В. Саттаров	Ўрта Чирчиқ
37. «Ленин йўли»	92,48	Э. Усмонов	Х. Пўлатов	Ўрта Чирчиқ
38. Ленин номли	91,67	Н. Йўлдошева	К. Жўмаев	Сирдарё
39. Калинин номли	90.98	Ем Ен Ман	А. Ҳайдаров	Ўрта Чирчиқ
40. Энгельс номли	90.12	А. Кўсаев	У. Норжигитов	Ўрта Чирчиқ
41. Киров номли	89,69	Н. Ғнёсов	Н. Умиров	Орджоникидзе
42. Куйбишев номли	87,98	С. Иброҳимов	Р. Йўлдошева	Ўрта Чирчиқ
43. Ильич номли	87,79	Ў. Жарқинбоев	У. Жумабоев	Бўка
44. Тельман номли	87,07	М. Қосимов	Х. Ҳамдамова	Пискент
45. «XXII партсъезд»	86,57	Ким А. И.	Т. Одилов	Ўрта Чирчиқ
46. К. Маркс номли	85.99	С. Шамшиев	А. Мажидов	Янгийўл
47. «Коммунизм»	85,68	Р. Эгамбердиев	У. Исломов	Орджоникидзе
48. «Ленинизм»	85.01	Н. Қоржоулов	Р. Азимов	Оққурғон
49. Фрунзе номли	84.80	М. Эргашев	С. Тастурхонов	Янгийўл
50. Калинин номли	84.79	А. Холмуродов	Ҳ. Юсупов	Янгийўл
51. Охунбобоев номли	84,57	Х. Абдиқулов	М. Халилов	Пискент
52. Куйбишев номли	84.48	Т. Ғуломов	Х. Саиджалолов	Сирдарё
53. «Москва»	84,30	Т. Раҳмонов	Г. Акопян	Янгийўл
54. «Ўзбекистон»	84,06	А. Бобоёров	Т. Қосимов	Оққурғон
55. Мичурин номли	83.35	Т. Каримов	Ю. Сарибоев	Бўка
56. Охунбобоев номли	83,01	Ю. Хожиматов	М. Мусурмонов	Бўка
57. Киров номли	82,71	Т. Қудратова	М. Холматов	Чиноз
58. Киров номли	81,61	Хожимуҳамедов	Хван А.	Янгийўл
59. Ленин номли	81,04	Т. Эрназаров	К. Хусанов	Чиноз
60. «Октябрь 40 йиллиги»	80,69	Ю. Тўлаганов	Цой Е. Ш.	Бўка
61. «Ленинобод»	80,36	М. Юнусов	Р. Эгамбердиев	Оққурғон
62. Т. Шевченко номли	79,60	Ж. Маманов	С. Исмоилов	Сирдарё
63. «Ленинизм»	79,29	Ғ. Азаматов	И. Мақсумов	Бўка
64. «Правда»	79,12	Х. Жумабоев	Д. Аллаев	Сирдарё
65. «Коммунизм»	78,77	С. Саймаков	Б. Бернабеков	Бўка
66. Навоий номли	77,48	Т. Рустамов	Т. Болтаев	Чиноз
67. «Коммунизм»	77.00	Х. Қаҳрамонов	М. Абдураҳмонов	Оққўрғон
68. К. Маркс номли	76,80	К. Султонов	Э. Қўшбеков	Сирдарё
69. Ленин номли	76.53	А. Қодиров	К. Қозоқбоев	Бекобод
70. К. Маркс номли	76.25	А. Чўлибоев	Ч. Шоиев	Бўка
71. «Красний Октябрь»	76,19	Я. Пискорский	А. Умаров	Сирдарё
72. «Ленин йўли»	76.14	М. Иброҳимов	Х. Олоутдинов	Бўка
73. М. Горький номли	74,11	Ш. Раҳимов	Б. Деҳқонов	Сирдарё
74. «Коммунизм»	73,28	Т. Худойбердиев	Йўлдошев	Пискент
75. Свердлов номли	73,21	Х. Латипов	М. Дусенбоев	Ўрта Чирчиқ
76. «XXI партсъезд»	72,96	Ким Гван Хо	Ли Г.	Комсомол
77. «Коммунизм»	71.47	Х. Холбеков	Б. Қўйбоқов	Ўрта Чирчиқ
78 «XIX партсъезд»	70.65	А. Душабоев	А. Хожиқулов	Бўка
79. К. Маркс номли	70,47	У. Пардаев	И. Элтоев	Комсомол
80. Ленин номли	70.25	М. Литвинов	А. Рисбоев	Пискент
81. Навоий номли	69,22	А. Қодиров	Н. Жавоқов	Бекобод
82. Ленин номли	68,77	Ким Чан Се	М. Содиқов	Урта Чирчиқ
83. Куйбишев номли	68,68	И. Ниёзов	Д. Сайдаев	Оққурғон
84. Охунбобоев номли	68,24	Убайдуллахўжаев	Е. Абуев	Сирдарё
85. «Победа»	66,74	Қ. Синдаров	Т. Қундузов	Сирдарё
86. К Маркс номли	66.15	С. Шукуров	Т. Данаев	Янгиер
87. «Озод»	66,06	Б. Сулаймонов	Х. Алишев	Оққурғон
88. «XXI партсъезд»	64,76	К. Сарибоев	Б. Мовитов	Оққурғон
89. «Ленинизм»	64,59	А. Ўтамалиев	С. Айдаров	Юқори Чирчиқ
90. К. Маркс номли	64,06	Н. Кукса	Т. Чиннибеков	Оққурғон
91. «Красний Восток»	62.56	А. Носиров	Б. Муждабоев	Комсомол
92. «Гигант»	62,18	К. Эгамбердиев	Ш. Ойнабеков	Сирдарё
93. Дзержинский номли	61,95	Р. Абдураҳимов	Г. Шукуров	Бекобод
94. «Октябрь 40 йиллиги»	58,92	Р. Ризқулов	М. Раимқулов	Оққурғон
95. Ленин номли	58,53	У. Султонов	Д. Насриллаев	Бўка
96. «Октябрь»	58,23	Р. Панюхов	Шайхисломов	Гулистон
97. «Победа»	57,30	А. Бойбўтаев	Р. Абдуллаев	Бекобод
98. Свердлов номли	56.73	С. Қорабеков	У. Жабборов	Сирдарё
99. Ҳамза номли	56,14	Ж. Ҳакимов	И. Рўзиқулов	Сирдарё
100. «Красная заря»	55.88	А. Абдураҳмонов	М. Ҳакимов	Комсомол
101. «Коммунизм»	55,70	А. Деҳқонов	А. Тожибоев	Бекобод
102. «1-Май»	54,08	Б. Маманов	Д. Ҳасанов	Сирдарё
103. «Москва»	53,04	А. Акбаров	З. Каримов	Гулистон
104. «Ленинобод»	51 64	А. Шалабоев	Э. Душабоев	Бўка
105. Крупская номли	51,49	К. Хатамов	С. Минтоев	Комсомол
106. «Ўзбекистон»	51.27	Алимуҳамедов	А. Сангилов	Сирдарё
107. Калинин номли	51.11	А. Турғунов	М. Мирқобилов	Пискент
108. «XX партсъезд»	51,06	М. Хаитбоев	Л. Тиллаева	Бўка
109. «XXI партсъезд»	51.00	Ж. Тўйчиев	Т. Масаминов	Янгийўл
110. «Ҳақиқат»	49,14	Д. Тошлиқов	С. Умаров	Сирдарё
111. «Коммунизм»	48,13	И. Эшонқулов	Ш. Мирзаев	Сирдарё
112. Ильич номли	46,96	А. Митанов	Л. Шодмонқулов	Сирдарё
113. Энгельс номли	46.79	И. Байрамов	З. Кабалуев	Янгийўл
114. «Ленинизм»	46,66	А. Исматов	Ф. Мусаев	Гулистон
115. Ленин номли	43.87	К. Эргашев	С. Саидов	Оққурғон
116. Ленин номли	43.02	Х. Мирзакаримов	А. Эгамқулов	Юқори Чирчиқ
117. Калинин номли	39.89	А. Совғабоев	А. Чинтошев	Оққурғон
118. Калинин номли	39,07	И. Жалилов	У. Эгамбердиев	Комсомол
119. «Ленинград»	38,08	А. Азимов	Б. Саматов	Гулистон
120. Ленин номли	35,16	Р. Орифжонов	А. Қодиров	Комсомол
121. «Коммуна»	33,96	М. Абдураимов	И. Абдуллаев	Гулистон
122. «XXII партсъезд»	32,60	Р. Муҳамедов	К. Гадоев	Гулистон
123. Мичурин номли	32,35	И. Зиёев	С. Иброҳимов	Гулистон
124. Навоий номли	32.01	Хигай Тян Юн	Д. Абдурасулов	Комсомол
125. «Коммунизм»	31.98	Т. Гасанов	М. Отажонов	Гулистон
126. «Ленинский путь»	29,87	Д. Хўжақулов	А. Умаров	Гулистон
127. Қаҳрамон Аҳмедов номли	21,62	Т. Эсонов	И. Бўронов	Гулистон

СОВХОЗЛАР	Мавсум бошидан бери	Совхоз директори	Партия ташкилотининг секретари	Ишчилар комитетининг раиси
1. «Коммунизм»	148,60	В. Азизов	С. Тожибоев	Д. Ҳасанбоев
2. «ЎзССР беш йиллиги»	110,30	И. Иброҳимов	А. Ланговой	А. Бурхонов
3. «Фарҳод»	96.27	Қ. Ботиров	Г. Сувонқулов	Ш. Мавлонов
4. 1-«Далварзин»	90,59	И. Иброҳимов	А. Миркомилов	В. Расулев
5. «Правда»	87.95	Ю. Юсупов	Ф. Турсунов	С. Каримов
6. «Пискент»	87,68	А. Кисилев	М. Ғозиев	Х. Ражабов
7. 1-«Боёвут»	86,72	Қ. Рашидов	Х. Норчаев	Т. Хўжаев
8. Киров номли	85.92	Н. Бойматов	И. Қурбонов	Т. Отаматов
9. «Кўкорол»	85.09	К. Енгилдиев	А. Усенов	В. Туманов
10. «Чаноқ»	80,43	Э. Тўрақулов	Ш. Умиров	Т. Мирзаев
11. 2-«Далварзин»	80,31	Ғ. Қодиров	Мирзааҳмедов	К. Абдураҳмонов
12. 3-«Далварзин»	76,80	Я. Явшанов	Ким А. Н.	А. Эрқулов
13. «Бўка»	76.05	М. Живодеров	М. Акимбоев	Н. Ермолов
14. «Малик»	76,00	С. Бочкаров	А. Мейербеков	Д. Тилаболдинов
15. «Социализм»	75.78	Муҳаммаджонов	И. Собиров	Т. Тожибоев
16. 3-«Боёвут»	70,10	Ш. Шоумаров	А. Музаффаров	А. Жданов
17. «Мирзачўл»	70,05	Р. Жумаев	Ш. Олтмишев	М. Агайдаров
18. 2-«Боёвут»	69,83	В. Хайдуров	Ч. Эралиев	Х. Мирбобоев
19. «Гулистон»	68.95	М. Ғаниев	И. Абдуллаев	А. Исоқов
20. «Оққўрғон»	55,95	Ж. Акромов	Х. Абдиев	Р. Бердиев
21. «Дружба»	48,77	М. Ҳайдаров	Т. Одилхонов	А. Барабанова

Саҳнага чиқиш олдидан. А. Тўраев фотоэтюди.

Тошкент янгиликлари

ДЕПУТАТЛАР БИЛАН УЧРАШУВ

Охунбобоев номли шаҳар маданият уйида «Мудофаа», «Пушти ҳаммом» маҳаллаларининг аҳолиси билан депутатлар учрашуви бўлди. Тошкент шаҳар Советининг депутати Ольга Мельникова ва Октябрь район Советининг депутати Муҳаббат Йўлдошевалар сўзга чиқиб бир йил ичида қилинган ишлар ҳақида гапирдилар. Маҳаллалар аҳолиси депутатларга янги наказлар бердилар.

Учрашувдан сўнг халқаро аҳвол ҳақида лекция ва бадиий ҳаваскорлар ижросида концерт бўлди.

САТИРИК ПЛАКАТЛАР

Яқинда «Жанговар қалам» агит плакатлари редакциясининг мажлисида редактор В. Евенко раислигида янги сатирик плакатларнинг бир қатор эскизлари кўриб чиқилди. Бу плакатларда совет кишиларининг самарали ишлашига ҳалақит бераётган камчиликлар фош этилган. Д. Синицкийнинг «Тўтиқуш» сатирик плакати иғвогарларни танқид қилади. А. Чаткаускас плакатлари эса алкаголлар, манфаатпарастларга қарши қаратилган. А. Чесноков плакатининг янги эскизи диндорларнинг текинхўрларча ҳаёт кечиришини образли қилиб очиб ташлайди. Рассомлардан Н. Леушин, Б. Жуков, М. Рейх ва бошқалар ҳам «Жанговар қалам» учун янги темадаги плакатлар устида ишламоқдалар.

ЮБИЛЯР — ФУТБОЛ

— У замонлар иккита эски дўппини бир-бирига бирлаштириб копток қилиб ўйнар эдик...

Ўзбек футболининг ветеранлари бундан 50 йил аввалги тарихни эслашаркан, шундай ҳикоя қилишади. Уларни ўзбек футболининг юбилейи куни учратдик. Юбилейга кексалар билан бирга Ўзбекистоннинг 55 минг кишилик футболчилар армияси вакиллари, пойтахт спорт жамоатчилиги тўпланди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари Р. Саҳибоев республикада футболни ривожлантиришга катта ҳисса қўшган 36 кишига Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиқларини топширди. СССР футбол федерациясининг раиси В. Гранаткин «Пахтакор» ўйинчиларига СССР спорт мастери значоклари, биринчи тўп тепганлардан Ҳусан ва Камол Муҳиддиновлар, ака-ука Мартинюклар ва бошқаларга Фахрий ёрлиқлар берди. Ёшларни тарбиялаш соҳасидаги самарали хизматлари учун тўрт киши — Акбаров, Тер-Абрамян, Арутюнов, Федорченко «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер» номини олди.

Тупроққўрғонда қурилиш

Ю. А. Гагарин номли парк ўрни бундан бир неча йил илгари кўримсиз, ташландиқ жой эди. Бу ерда янги парк барпо қилинди. Аммо паркнинг қаршисидаги тупроққўрғон дўнглиги бу обод паркка ҳуснбузар бўлиб турарди.

Ҳозир уч ярим гектар ерни эгаллаган бу тепаликнинг тупроғи олинмоқда. Дастлаб узунлиги юз метр, баландлиги 25 метр ва эни 15 метр бўлган маъмурий муассаса биносининг таг қисми бетон учун қазиб қўйилди. Унинг биринчи қавати тош ойна билан ишланади. Бино етти қаватли бўлади.

Бинога ёнма-ён қилиб иккита 800 кишилик мажлислар зали, саноат моллари, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари, озиқ-овқат ва маданий моллар билан савдо қилувчи икки қаватли янги магазин ҳам қурилади.

Шунингдек келгусида обод бўладиган тупроққўрғонда 300 кишилик ошхона, дам олиш уйи, бир қаватли турар-жой бинолари, кутубхоналар бунёдга келади. Ҳозирда бу ерга кириладиган асосий йўл қурилиб, темир-бетон ёткизилмоқда.

Ҳ. ҲАЙДАРОВ,
Р. ИСМАТУЛЛАЕВ.

ВРАЧ МАСЛАҲАТИ
ГРИППДАН САҚЛАНИНГ!

Грипп касаллиги кўп тарқаладиган касалликлардан биридир. Грипп болаларда катталарга нисбатан оғирроқ ўтади. Грипп билан оғриш қиш ва куз ойларида об-ҳавонинг тез-тез ўзгариб туриши натижасида содир бўлади. Грипп соғ одамга бевосита касал одамдан юқади.

Грипп касаллигининг пайдо бўлиши ва унинг тезлик билан тарқалишига кўпинча шамоллаш сабаб бўлади. Куз ва қиш, эрта баҳор пайтларида ҳавонинг тез-тез ўзгариб туришидан шамоллаш аломатлари-белгилари рўй беради. Шунинг учун ҳам шамоллашдан сақланиш гриппнинг олдини олишнинг муҳим шартларидандир.

Грипп микроблари беморнинг бурун, томоқ, оғиз ва юқори нафас йўлларида бўлади. Бемор йўталганда, аксирганда ва гапирганда вируслар ташқарига чиқади, натижада улар соғ кишилар нафас йўлига ўтиб, уларни ҳам касаллантиради.

Касаллик белгилари тезда билинмайди. Баъзан 3-4 соатдан сўнг, баъзан эса 1-2 кун ўтгач сезила бошлайди. Бунга гриппнинг яширин даври дейилади.

Кўпинча касаллик тўсатдан бошланади. Баъзан касаллик этнинг увишиши ва титраши билан бошланади. Бунинг орқасида иситма юқорига кўтарилади. Аввал иситма юқори бўлмай, 37,3—37,5° га кўтарилади. Баъзан эса 39—40 даражаларга ҳам чиқади. Касал қувватсизланиб йўталади ва бурни битади. Сўнг боши, бели ва оёқ-қўллари қақшаб оғрийди. Баъзан эса бемор кетма-кет аксириб унинг бурнидан сув оқади. Сўнгра беморнинг иштаҳаси йўқолиб уйқуси бузилади. Баъзан кўнгли айнаб қусади. Бунинг натижасида бемор ўринга ётишга мажбур бўлади.

Касаллик даврининг 3-4-кунидан бошлаб иситма беморнинг қаттиқ терлашидан сўнг пастга тушабошлайди. Агар иситма даври узоққа чўзилиб кетса, бемор тузалиш олдидан ўзида қувватсизлик сезиб, боши айланади. Шунинг учун ҳам грипп билан оғриб тузалиб кетгач, врач рухсат бермагунча ишга тушмаслик керак.

Грипп касаллиги оғир, баъзан енгил ўтади. Агар грипп оғир ўтса ва чўзилиб кетса беморда асорат қолдириши ҳеч гап эмас. Масалан, грипп зотилжам касаллигини қўзғатиши мумкин. Бундан бошқа плеврит, ўрта қулоқнинг яллиғланиши, шунингдек юрак, буйрак, нерв ва мия касалликлари рўй беради. Ёш болаларда эса менингит касаллиги вужудга келиш эҳтимоли бор.

Грипп касаллиги беморлардан соғ одамга юқмаслиги учун беморни бошқа алоҳида хонада ётқизиш лозим. Бемор ётган хона хавосини тез-тез алмаштириб туриш керак, чунки, тоза ҳаво гриппни даволашда энг асосий воситалардан бири ҳисобланади.

Уйда ва ишхонада деразa форточкаларини очиб, ҳавони тез-тез янгилаб туриш керак. Агар киши организми чиниққан, қувватли ва ҳар турли касалликларга қарши курашиш қобилиятига эга бўлса грипп билан оғримайди. Шунинг учун очик, тоза ҳавода гимнастика машғулотлари билан шуғулланиб, организмни бақувват қилишни унутманг.

Грипп билан оғриган беморлар ўзида касаллик аломатларини сезгач, дарҳол ўринга ётиб, ўзини уринтирмай тезлик билан врач чақиртириши керак. Врач маслаҳатларига амал қилиш даркор.

Касалга яхши, сифатли, енгил ҳазим бўладиган, мазали овқатлар ва сервитаминли ҳўл мевалар бериб туриш керак.

Юқоридаги маслаҳатларга тўла амал қилинган тақдирда грипп касаллигининг олдини олиш ва унинг тарқалишига йўл қўймаслик мумкин бўлади.

Ф. КОМИЛОВ,
врач.

БЎЁҚҚА ЖОН БАХШ ЭТУВЧИЛАР

...«Оқ олтин» денгизи — кенг пахта майдони. Пахтазорни кесиб ўтган катта йўл кўзга ташланади. Мана, ҳозиргина келиб тўхтаган автобусдан теримга келган ёрдамчилар тушмоқдалар... А. Холиқов томонидан ишланган «Оталиққа олганлар келишди» номли бу ажойиб полотно ўзининг ёрқинлиги, чуқур ҳаётийлиги, бўёқларнинг усталик билан берилганлиги билан киши диққатини беихтиёр қалб этади.

Агар сиз Чирчиқ шаҳридаги электрохимия комбинатига қарашли маданият саройига бориб қолсангиз, у ерда ташкил этилган ҳаваскор рассомлар студиясида бундай ёрқин санъат асарларини кўплаб учратасиз.

Бу ҳаваскор рассомлар тўгараги бундан 5 йил аввал ташкил этилган эди. Шундан буён ҳафтасига мунтазам равишда икки марта машғулот ўтказилиб келинаётган мазкур тўгаракка Тошкент театр-рассомчилик институтини битириб чиққан рассом В. И. Голубев раҳбарлик қилмоқда. Бу ижодий коллективда 50 дан ортиқ ишчи ва хизматчи ўз талантини шакллантиради.

Шинамгина хонадаги мольбертлар ёнида ўтириб, расм чизаётган ҳаваскорларни бир-бир кўздан кечирсангиз, бу ерда электрчи Н. Новиковни, газ пайвандловчи А. Бекировни, слесарь-монтажчи Г. Бажанинни, навбатчи электрчи К. Утембоевни, токарь Николай Пак ва бошқаларни учратасиз. Рассомчиликни жон-дилидан севиб қолган бу ҳаваскорларнинг қилаётган ишлари фақат тўгарак раҳбарларини эмас, балки кўплаб санъат ихлосмандларининг ҳам қалбини тўлқинлантиради.

Бу муваффақиятлар осонликча қўлга киритилмаган. Студияга биринчи бор қадам қўйганларида рассомчилик фақат эрзугина бўлиб кўринган бу ёш ижодкорлар ўз раҳбарларининг ёрдами, унинг рассомчилик техникаси, буюк рассомлар маҳорати ҳақидаги ажойиб суҳбатларидан баҳра олиб, бу ҳунарни аста эгаллай бошладилар. Натижада мана бугун тўгарак аъзоларидан Ғ. Бажанин ўзининг «Автобус тўхташ жойида», «Ишчилар посёлкаси», «Меҳнат вахтасида» каби, К. Утембоев, «Истироҳат боғидаги хиёбон», Я. Темирхаёев «Тошкент кўринишлари» этюдлари билан ўз рассомчилик маҳоратларини намойиш қилмоқдалар.

Шуни ҳам айтиш керакки, тўгарак аъзоларининг кўпчилиги ўз ижодлари билан ҳаваскор рассомлар асарларининг Москвада ташкил этилган Бутуниттифоқ кўригида қатнашиб, муносиб баҳо олганлар.

Рассомчилик студияси ёш ижодкорларни ҳаётга йўлловчи дастлабки мактаб вазифасини ўтамоқда. Ҳозирги кунда Тошкентдаги П. Беньков номидаги бадиий рассомчилик билим юртида ўз маҳоратларини ошираётган Я. Темирхаёев, С. Жунусов, С. Крайнов, А. Шабашова, С. Кастюк, Ю. Руденколарни ана шу тўгаракнинг қалдирғочлари десак янглишмаймиз.

Қалблари ижод ва яратиш туйғуси билан тўлиб-тошган бу ёш рассомлардан йирик, нодир санъат полотнолари кутамиз.

Т. ОДИЛБЕКОВ.

ОБ-ҲАВО

Бугун Тошкент шаҳри ва Тошкент областида ҳаво булутли бўлиб, ёмғир ёғади. Тошкентда эрталаб 0—2, областда 0 атрофида, кундузи Тошкентда 7—9, областда 5—10 даража иссиқ бўлади.

ТОШКЕНТ ОБ-ҲАВО БЮРОСИ.

Газета область қишлоқ хўжалиги, саноати, қурилиши, фан ва маданияти, санъати ва адабиёти ҳақида мақолалар, хушхабарлар бериб боради. Унинг саҳифаларида ҳикоя ва очерклар, қўшиқ ва шеърлар, репортаж ва лавҳалар, фельетон ва ҳажвлар ўқийсиз. Газетада ҳаёт кўзгуси бўлган фотосуратлар бўлади. Қизиққан саволларингизга газетадан жавоб олишингиз мумкин.

Ҳамкасбларнинг ютуқлари билан танишай, янгиликлардан бохабар бўлай десангиз, «Тошкент ҳақиқати»га 1963 йил учун ёзилишни унутманг.

Обуна баҳоси: бир ойга—44 тийин, уч ойга—1 сўм 32 тийин, 6 ойга—2 сўм 64 тийин, 12 ойга—5 сўм 28 тийин.

Обуна — «Союзпечать» бўлимларида, алоқа бўлимлари ва контораларида, шунингдек корхона ҳамда муассасалардаги жамоатчи вакиллар, шаҳар ва қишлоқ почтальонлари томонидан қабул қилинади.

Областимиз газетаси
„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ"ГА
ОБУНА БУЛДИНГИЗМИ?

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ДУНЁДА ЯГОНА ЎЛЧОВ

СССР Министрлар Совети Стандарт, ўлчов ва ўлчаш асбоблари комитетининг раиси Андрей ВЯТКИН Совет Иттифоқининг янги ўлчов системасига ўтиши ҳақида

Электротехника билан таниш бўлган кишилар бир агрегатда ишловчи электр генераторлари ва дизелларининг қуввати ҳар хил бирликларда ўлчанишини билади. Бир ҳолатда киловаттлар, бошқа вақтда от кучи билан ўлчанади.

Ўлчов системасидаги бунга ўхшаш бемаънилikни кўплаб учратиш мумкин. Дунёда масалан, тонналарнинг 18 хили: инглиз, шотланд, перу, парагвай, испан ва бошқа турлари қўлланилади. Улар бир-биридан бир неча ўнлаб килограмм фарқ қилади, ҳаммасидан ҳам амалда фойдаланиш натижасида хўжаликда, халқаро бозорда, статистикада қийинчиликлар туғилади.

Жаҳон фани ва техникасини кўпинча амалий аҳамияти бўлмаган ўлчов бирликлари, жуда кўп переводли коэффициентлар тўлдириб юборган. Уларни ёдлаб олиш ўқувчи ва студентларга катта қийинчилик туғдиради. Қувватни ўнта ўлчов билан аниқлаб келишган, энергияни ўн саккизта, босимни ўндан ортиқ ўлчов билан аниқланган. Англияликлар массани 23 та ҳар хил бирликларда ўлчашади. Уларни эслаб қолиш қийин, айримлари эса (мисол учун масса ва куч бирликлари) катта чалкашликлар туғдиради. Ваҳоланки, босим, энергия, қувват, массаларни ўлчаш учун биттадан бирлик кифоя. 1960 йил Парижда ўлчов ва оғирликлар бўйича ўтказилган ўн биринчи бош конференция қатнашчилари шундай хулосага келдилар. Конференция янги халқаро ўлчов системаси, қисқача СИ деб аталадиган системани қабул қилди. Бу система қандай принцип асосида тузилган? Соддалаштириш, бир шаклга келтириш, табиатнинг ўзидан бевосита олинган янада аниқроқ эталонларни излаш асосида тузилган. Муҳими, СИ жаҳоннинг кўпчилик мамлакатлари учун мақбул бўлиши кўзда тутилган.

Новости матбуот агентлигининг мухбири Аркадий Симонян СССР Министрлар Совети Стандарт, ўлчов ва ўлчаш асбоблари комитетининг раиси ва Стандартлаш бўйича халқаро ташкилотнинг президенти Андрей Вяткинга янги система ҳақида сўзлаб беришни сўраб илтимос қилди.

— Бу система олти бирликка: узунлик учун метр, оғирлик учун килограмм, вақт учун секунд, электр токининг кучи учун ампер, термодинамик температура учун Кальвин градуси ва ёруғлик кучи учун свечага асосланган. Асосий бирликларнинг тарихи юзлаб йиллар билан ўлчанади. Уларнинг айримлари учун 1960 йилда янги саҳифа очилди. Энди секунд, ампер, метр аввалгига нисбатан катта аниқлик билан ўлчанади. Шартли эталонлар ўрнига табиатда прототиплар топилдики, улар физик ҳажмнинг аниқ ўлчовини белгилай олади. Масалан, метрнинг узунлигини илгари платин-иридийли эталон бўйича ўлчаганлар. Ҳозир метр ёруғлик нурланиши тўлқинлари узунлиги билан аниқланади. Бу унинг аниқлигини юз марта ошириш имконини беради.

СИ га олтита асосий ва иккита қўшимча бирликлардан ташқари йигирма еттита ҳосила бирликлар ҳам киради. Унинг айримлари олимларнинг фамилиялари бўйича: жоуль, ньютон, тесла, ватт деб аталган. Бошқаларининг номи эса фан арбобларининг номи — люмен, люкс билан боғланган.

Ҳосилалар группаси ҳам айрим ўзгаришларга дуч келди. Янги системада куч килограммлар билан эмас, балки ньютонлар билан ифодаланган. Бу билан масса ва куч бирликлари ўртасидаги чалкашликлар бартараф қилинади. Кейинги вақтларгача массанинг ҳам, кучнинг ҳам характеристикаси учун «оғирлик» термини қўлланиб келинган.

Иссиқлик миқдори бошқача ўлчанади. У каллориялар билан эмас, энергия ва ишларнинг бошқа кўринишлари каби жоуллар билан ўлчанади.

«От кучи»га ўхшаш ўлчовлар ҳам йўқолади. Ленинграддаги Киров номли заводда ишланадиган уч юз от кучига эга бўлган двигателли трактор эндиликда икки юз йигирма киловатт қувватли трактор деб юритилади.

Янги система универсал бўлиб, у халқ хўжалиги, фан ва техниканинг ҳамма соҳаларини ўзига қамраб олади. Унда механик, иссиқлик, электр, магнит, акустик ва ёруғлик ҳажмларини ўлчаш бирликлари бир-бири билан тўла боғланган. СИ техник ҳисобларни соддалаштиради. Буларнинг ҳаммаси автоматика, ҳисоблаш ва бошқариш техникаси асримизда муҳим аҳамиятга эгадир.

Совет Иттифоқида халқаро система қулай бўлсин деб 1963 йил 1 январдан жорий қилинади. Янги системага ўтиш юзлаб ва минглаб кишиларнинг самарали меҳнати билан бўлади. Комитет ходимларидан ташқари бу ишда давлат стандартларини ишлаб чиқиш билан боғлиқ бўлган тармоқ илмий-текшириш ва лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотлари ходимлари кенг қатнашадилар. Илмий ва техника жамоатчилигининг ҳамкорликда ишлаши билангина янги системани тезда жорий қилиш мумкин бўлади.

Янги системага мунтазам равишда ўтиб бориладди. Ҳамма норматив, техник документациялар бутунлай қайта кўриб чиқилади. Нашр этишга тайёрланаётган илмий-техника адабиётлари, қўлланмалар, дарсликлар янги система талабларига жавоб бериши керак.

Ҳозир қўлланаётган ҳамма стандартлар, барча ўлчов аппаратуралари СИга ўтказилади. Қилинадиган ишнинг ҳажми жуда катта. Ҳозирги вақтда янги системага ўтиш юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиш тугалланмоқда. Жаҳонда ягона ўлчов системасини вужудга келтириш муҳим аҳамиятга эга бўлган ишдир. Кўпгина илғор саноат мамлакатлари ҳозир СИга ўтмоқдалар. Унинг афзалликлари шубҳасиздир. Янги система турмушга қанчалик тез жорий қилинса илмий алоқалар ва давлатлар ўртасидаги савдо шунчалик тез енгиллашади.

Янги система турмушга кириб боряпти. Кўп ўтмай уни жаҳоннинг барча мамлакатлари қабул қиладилар.

Дунёнинг бир куни

ИТАЛИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ ОЧИЛДИ

РИМ, 2 декабрь. (ТАСС). Бугун бу ерда Италия Коммунистик партиясининг X съезди очилди.

Съездга жаҳоннинг кўпгина мамлакатларидан Коммунистик ва Ишчи партияларининг делегациялари, шу жумладан, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Ф. Р. Козлов бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегацияси қатнашмоқда.

Съезд қуйидаги кун тартибини тасдиқлади: 1. Демократия ва тинчлик шароитида меҳнаткаш синфларнинг социализм йўлидаги бирдамлиги, 2. Партия Уставига ўзгартишлар киритиш ҳақида ва 3. Италия Коммунистик партиясининг раҳбар органларини сайлаш.

Кун тартибининг биринчи масаласи бўйича Италия Коммунистик партиясининг бош секретари Пальмиро Тольятти доклад қилди.

Куба Халқ Республикаси. Илгари Кубада балиқчилар ва уларнинг оиласи мамлакатнинг эзилган аҳолиси орасида энг камбағал халқ ҳисобланарди. Мамлакатда халқ революцияси ғалаба қилгандан сўнг балиқчилар оиласига ҳам янги ҳаёт нури кириб келди. Ҳукуматнинг ёрдами билан мамлакатда 40 га яқин балиқ овлаш кооперативлари тузилди. Бу кооперативлардаги балиқчилар оиласи фаровон ҳаёт кечирмоқда. Суратда: балиқ овлаш кооперативи аъзолари учун Мансанилда қурилган янги мактабда.

АДН-ТАСС фотоси.

ЯМАНДАГИ ЖАНГЛАР

ҚОҲИРА, 2 декабрь. (ТАСС). Яман ҳарбий қўмондонлигининг вакили МЕН агентлигининг мухбирига Яман ва Бирлашган Араб Республикасининг бирлашган қуролли кучлари Яманнинг шимолий қисмини, жумладан Саод районини ва қирғоқ атрофи районларини тўла контроль қилиб турибди, деб айтди.

У, ҳозир бутун мамлакатда осойишталик ҳукм сурмоқда, деб таъкидлади.

Байдо қабиласидан янги хизматга олинган 1000 киши ҳарбий машғулотни тамомлади. Кеча Санода шу воқеага бағишланган маросимда вице-президент Албайдони бу ҳарбий машғулотни тугатганлар Саудия Арабистони ва Иорданиядан Яманга юборилаётган империалистик сотқинлардан республикани қўриқлаш учун Яман чегарасига юбориладилар, деди.

Саудия Арабистонида хизмат қилган 100 га яқин яманлик Архабо районида чегарадан ўтиб, Ямая миллий гвардиясига киришни истаганларини билдирдилар. Улар Саудия давлати уларни Яман Республикасига қарши курашиш учун сотқинлар сафига ёллашга уринганлигини сўзлаб бердилар.

СОВЕТ-ЭРОН МУНОСАБАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА ЭРОН БОШ МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ТЕҲРОН, 2 декабрь. (ТАСС). Эрон бош министри Аълам чет эл мухбирлари билан суҳбатда Совет-Эрон муносабатларига тўхталиб ўтди. Аълам, жумладан, бундай деди: «Биз Совет Иттифоқи билан алоқаларимизнинг ривожланиб бораётганлигидан, хусусан иқтисодий ва техника ҳамкорлигининг кенгайиб бораётганлигидан ғоят хурсандмиз. Ҳозирги вақтда ҳар иккала томон бу соҳадаги конкрет таклифларни ўрганиб чиқмоқда. Биз Эрон билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришга қаратилган ҳар бир тадбирни табриклаймиз».

ЯНГИ КИШИНИ ТАРБИЯЛАЙЛИК

Яқинда Октябрь район партия комитети Эстрада театри биносида назарий конференция ўтказди. «Янги кишини тарбиялаш — коммунистик қурилишнинг муҳим амалий вазифасидир» деган темага бағишланган бу конференцияда район аҳолисидан жуда кўп кишилар қатнашди.

«Меҳнатга коммунистик муносабат тўғрисида», «Интернационал тарбия — идеология ишидаги муҳим вазифа», «Текинхўрларга қарши кураш — бутун жамоатчилик иши», «Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда адабиёт ва санъатнинг роли» ва бошқа масалалар юзасидан қилинган докладлар конференция қатнашчиларида катта қизиқиш уйғотди. Бу ҳақда Октябрь район партия комитетининг секретари Р. Бобожонова, 42-мактаб директори З. Аминова, трактор-йиғув заводи партия ташкилотининг секретари Н. Башутская, район прокурори А. Исҳоқов ва бошқа ўртоқлар чиқиб сўзладилар.

В. ОДИЛОВ.

БИЛДИРИШ

Ўзбекистон журналистлар союзи (Навоий кўчаси, 30-уй, 2 қават, 1- хона) шу йил 6, 17 ва 26 декабрь кунлари соат 15 дан 17 гача газета, журнал, нашриёт, информация органлари ва олий ўқув юртларининг филология бўлимлари студентлари учун ўзбек тилининг терминологияси масалалари бўйича консультация ўтказади.

Телевизор

4 ДЕКАБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Лимонлар** (мактаб ўқувчилари учун С. Антоновнинг ҳикояси асосида телеинсценировка), 18.15 — **Пахта далаларидан дараклар ва телевизион янгиликлар**, 18.35 — **Мен Совет Иттифоқи гражданиман**, 19.35 — С. Аҳмад **«Севгингга содиқман..»** (бадиий ўқиш), 19.55 — **Машъал Хоразм области пахта далаларида** (қишлоқ хўжалик ходимлари учун телевизион репортаж).

Рус тилида: 20.15 — **«Қизил тонг»** фабрикасидан репортаж (саноат ходимлари учун), 20.40 — **Пахта далаларидан дараклар ва телевизион янгиликлар**, 21.00 — **Камишин шаҳри** (телевизион очерк), 21.25 — **Ўғилгинам** номли бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.35 — **Жонли расмлар** (мактаб ўқувчилари учун), 19.05 — **Буюк кураш саҳифалари** (ҳужжатли фильм).

Ўзбек тилида: 19.25 — **Тошкент янгиликлари**, 19.40 — **Качканар** (телевизион очерк), 20.00 — **Ун саккизинчи йил** номли бадиий фильм («Сарсон-саргардонликда» романининг иккинчи серияси).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/XII да эрталаб **Коппелия**, кечқурун **Шаҳризода, Штраусиана, Болеро.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/XII да **Номус.** 5/XII да кундуз ва кечқурун **Тобутдан товуш.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/XII да кундуз **Концерт,** кечқурун **Икки благузук.**

Кино

Хатарли ёш — «ВАТАН», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Ғалати одам — «МИР» (эрталаб соат 10, кундуз 2, кеч 6 ва 10 да).

Етти ака-укага етти келин — «МИР» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да).

Гуноҳкор — «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» «СПУТНИК», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Улмас Кашчей — «СПУТНИК» (эрталаб 11, кундуз 1 ва 3 да).

Гаврош — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 2 яримда).

Тинчлик бонги — КИНОЛЕКТОРИЙ (кундуз ва кечқурун).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
(«Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари—25885 Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари —33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси
Р. 14992. Нашр. Р. 1736.